NİÇİN DEVRİM İSTİYORUZ?

- Yepyeni bir dünya yaratmak gerek.
- Tarihte ihtilâlci - hayalci sosyalistler.
- İşçi sınıfı ve bilimsel sosyalizm.
- Devrim nedir?
- Toplumsal devrimin koşulları nelerdir?
- Türkiye'de hangi sınıfların çıkarları devrimden yana?

Fiyatı : 25 TL.

NİÇİN DEVRİM İSTİYORUZ ? - (DEVRİM NEDİR?)

NİÇİN DEVRİM İSTİYORUZ ?

(Devrim Nedir?)

BİRLİK YAYINCILIK EĞİTİM DİZİSİ 2

NİÇİN DEVRİM İSTİYORUZ ?

Yükselmeli veya düşmelisin.
Yönetmeli ve kazanmalısın,
Veya boyun eğip cezanı çekmeli.
Mağlup veya muzaffer olmalısın
Ya örs olmalısın, ya çekiç.

Goethe

BİRLİK
YAYINCILIK

Birinci baskı : Kasım 1979
Basıldığı yer : Şafak Matbaası
Birlik Reklam Çeviri Yayıncılık
Şehit Adem Yavuz Sok. No: 4/11
Kızılay - Ankara
Posta Çeki No: 119032

İçindekiler

I. Yepyeni Bir Dünya Yaratmak Gerek
II. Tarihte İhtilalci - Hayalci Sosyalistler
III. İşçi Sınıfı ve Bilimsel Sosyalizm
IV. Devrim Nedir?
V. Toplumsal Devrimin Koşulları Nelerdir?
VI. Türkiye'de Hangi Sınıfların Çıkarları Devrimden Yana?

I. Yepyeni Bir Dünya Yaratmak Gerek

Çocukken size cennetin nasıl olduğunu hiç anlattılar mı? Cennete gitmek için nasıl sevap işlenmesi gerektiğini öğrettiler mi? Dua ezberlettiler, oruç tutturdular mı? Dedeniz hacca gitti mi? Kurban kestiniz mi? Veya kesiyor musunuz?

Bunları ya ailenizde, ya da çevrenizde muhakkak görmüşsünüzdür.

«Bir CENNET vardır,» diye anlatırlar, «bu dünyada iyi işler yapanlar cennete gider, kötü işler yapanlar cehenneme.»

«İşlerin» hangilerinin «iyi», hangilerinin «kötü» olduğunu bir kenara koyalım.

Eğer hemen hemen bütün dinlerde bir «cennet» vaadediliyorsa, insanların cennete ihtiyacı var demektir. Sağlıklı insana kalp ilacı ne ifade eder? Hiç. Ama kalp hastası o ilacı elde edebilmek için neler vermez. İnsanlar bu dünyadan memnun olsalar, dertleri olmasa, hiç CENNET peşinde koşarlar mı?

Türk Ansiklopedisi'nde, İslam dininin cennet anlayışı şu şekilde özetleniyor :

«Kurandaki tarifine göre, cennetin maddi vasıfları şöyledir : Cennet, göklerin ve yerin genişliği kadardır. Orada geniş gölgeli, güzel kokulu, bazılarının budakları kıymetli maden ve taştan türlü ağaçlar; isteyenlerin yanına kadar sarkarak koparmayı kolaylaştıran güzel meyvalar; türlü yemek ve etler, kokusu ve tadı başka başka şerbetler, saf şarap ve her türlü nimetler; içlerinden dereler akan, pınarlar fışkıran bağ ve bahçeler; altın, gümüş, inci ve ipekten ev, oda, köşk ve çadırlar vardır.»

«Yine Kuranda anlatıldığına göre, cennettekiler için hastalık, sakatlık, sinirlilik, huysuzluk, ihtiyarlık ve benzerleri yoktur; olgunluk çağı hiç değişmeden sürüp gidecektir.» **(Türk Ansiklopedisi,** Cilt 10, sayfa 181.)

Cennetin nasıl tarif edildiğine bakıp, halkın dertlerinin neler olduğunu çıkarabilirsiniz.

«Türlü yemek ve etler,» «şerbetler,» «güzel meyvalar» bugün ne durumda olana vaadedildiğinde işe yarar?

Bugün bunları yiyemeyene.

«Ev, oda, köşk ve çadır» uğruna kim fedakarlıklara katlanır?

Bugün evsiz, odasız olanlar.

«Cennettekiler için hastalık, sakatlık, sinirlilik, huysuzluk» olmaması, kimin için bir umuttur?

Bu dünyada hastalığını ve sakatlığını tedavi ettiremeyen için, çeşitli nedenlerle sinirli ve huysuz olan için.

Burada inançlarla ilgilenmeyeceğiz. Bizim düşüncelerimize ve inançlarımıza saygı gösterildiği sürece, biz de saygı gösteririz. Ele alacağımız konu başka.

Acaba milyarlarca insanın özlemini çektiği, uğrunda çeşitli fedakarlıklara katlandığı cennetten daha da güzel bir dünya yaratamaz mıyız? İnsanların her türlü maddi ihtiyaçlarının karşılandığı, sömürünün, baskının, yönetilmenin olmadığı; dostluk, kardeşlik ve mutluluk dolu bir dünya yaratamaz mıyız?

Kendinizi ve çevrenizdeki insanları şöyle bir gözünüzün önüne getirin.

Sonra da cennetten daha iyi bir dünya yaratacağınızı düşünün.

Neler isterdiniz? Çevrenizdeki insanların mutluluğu için neler gerekli?

Önce başımızı sokacak bir evden başlayalım. «Devletin» herkese ev verdiğini düşünün. Hiç para-

sız. Tek kuruş taksit veya kira ödemeden. Diyelim ki bütün evler de «devletin.» «Devlet baba» elektriği de, suyu da, havagazını da parasız versin. Evler merkezi ısıtmayla sıcacık olsun. Isıtma için de para ödemeyelim. Böyle olursa, ilerde de böyle olacağını, hiç bir zaman sokakta kalmayacağınızı bilseniz, bundan yüzde binbeşyüz emin olsanız, ev satın alacağım diye boğazınızdan kesip para biriktirir misiniz?

Herhalde hayır.

Herkes sevdiği bir işte çalışsa. İş sevilerek yapılsa. Üretilen ürün tüm emekçilerin olsa. İşyerlerinde iş kazası olmasa. Çalışanın can güvenliği, sıhhati ve rahatı için her türlü önlem alınsa. «Çalışmazsan seni işten atarım» diye gürleyen patronlar bulunmasa.

Çalışma sürelerini de kısaltsak. Teknolojiyi öyle geliştirsek ki, günde 4, bilemediniz 5 saat çalıştınız mı, ihtiyaçlarınızı fazlasıyla üretebilseniz. Sonra da bol bol öğrenseniz. İsteyen doğanın sırlarına dalsa. Bilimi üniversite profesörlerinin tekelinden kurtarsa. Daha doğrusu, onlar üniversite profesörü olsa. İsteyen kendi alanında öğrense. Madenciyse, maden mühendisi olsa. Tarım işçisiyse, ziraat profesörü olsa. Ama hepsi aynı zamanda politikanın da içinde olsalar. Dünyada ne olup ne

bittiğini izleseler. Bu işlere müdahale edebilseler. Toplumun örgütlülüğü içinde yerlerini alsalar.

Otobüse, trene, uçağa binseniz. Kimse sizden para istemese.

«Olur mu öyle şey? Öyle olsa ben uçaktan inmem,» demeyin.

Bir binersiniz, iki binersiniz, üç binersiniz. Sonra sıkar. Daha sonra sadece işiniz olduğunda binmeye başlarsınız. Bugün Ankara'da belediye otobüsü 2 lira. Kimse de bu ucuzluktan yararlanayım diye günde 20 kere otobüse binmiyor. İlerde uçak da böyle olacak.

Lokantalarda yemekler parasız olsa.

«Artık bu kadarı rüyada bile olmaz,» demeyin. Birçok fabrikada bir öğün parasız yemek bugün bile veriliyor. Bazı devlet dairelerinde sembolik bir miktar parayla yemek yemek mümkün. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin lokantasının ucuzluğu da dillere destan. Bir de öyle bir düzen düşünün ki, kimse kimseyi sömürmüyor. Herkes çalışarak ortak bir kazanı dolduruyor. Bu kazan öyle dolar ki, herkesin ihtiyacını fazlasıyla karşılar.

Her işyerinde kreş olsa. Kreşlerin başında bu işin öğrenimini yapmış, çocukları sevdikleri için kreşlerde zevkle çalışan kişiler bulunsa. «İşe girer-

sem çocuğumu ne yapacağım» diye düşünmeseniz. Kreşin, çocuğunuzu sizden daha iyi yetiştireceğinden emin olsanız.

Çamaşırların parasız yıkandığı çamaşırhaneler olsa. Evde çamaşır yıkamak zorunda kalmasanız. O vakti okumakla, tartışmakla, hayatı tanımakla, seçtiklerinizi, görevlendirdiklerinizi denetlemekle geçirseniz.

İsteyen çocuğuna yine kendi baksa. Yemeğini yine kendi pişirse. Çamaşırını yine kendi yıkasa. Ama isteyene de bu olanaklar sağlansa. Günümüzde özellikle kadınlar üzerindeki bu yükler kalksa.

Yarın işsiz kalacağım, aç-sefil olacağım korkusu olmasa. Herkes yarınından emin olsa. «Yaşlanınca bir köşeye atılır mıyım?» kuşkusu kalksa.

Çocuklar okuyabildikleri kadar okusalar. Defter, kalem, kitap, önlük, elbise, yiyecek - giyecek harcamaları okullardan karşılansa. Bir sınıfa 70 kişi, 80 kişi doldurulmasa. Herkes kabiliyetinin olduğu konuda uzmanlaşsa. Herkes, yarışa girecekmiş gibi üniversite sınavlarına hazırlanmak zorunda kalmasa. Puan tutturmak diye bir dert olmasa.

Emekçiler bir yılda iki - üç yaş ihtiyarlamasa. 40 yaşına geldiğinde çökmese.

Peki, insanların mutluluğu için bunlar yeterli mi?

Belki, «daha ne olsun ki» diyeceksiniz.

Demeyin!

İsteyeceğimiz daha çok şey var. Bizim, dünyada yaratmaya çalıştığımız cennet bu maddi ihtiyaçların karşılanmasıyla sınırlı değil.

Anadolu insanı, yüzyıllar boyu asker büyütmüştür. En içli, en yanık türküler, askere gidene, askerden dönmeyene yakılmıştır. Bugün savaşın acılarını bizler bilmiyoruz, ama 1912 yılından 1922 yılına kadar savaşan Anadolu halkı, II. Dünya Savaşı'nı yaşayanlar, Koreliler, Vietnamlılar, Filistinliler, Lübnanlılar biliyor. Bizim cennetten güzel dünyamızda savaşlara da yer olmamalı. Zaten sömürü sona erdi mi, savaşlar da kendiliğinden sona erecek.

Cennetten güzel dünyamızda bütün halklar kardeş olmalı. Sömürücüler döneminin düşmanlıkları unutulmalı. Sınırlar kalkmalı. Ordular dağıtılmalı. Silahlanmaya harcanan paraylа, belki sizlere hayal gibi gözüken işler gerçekleştirilmeli. Ulusal baskı diye bir şey akla bile gelmemeli.

Hiçbir kimse veya grup, başkalarının söz hakkını kısıtlayamamalı. Sömürüyü, baskıyı ve insanların güdülmesini savunmadığı sürece, her görüşe saygı duyulmalı. Her görüş tartışılmalı, demokratik bir şekilde karara bağlanmalı.

Bilim ve teknik alabildiğine gelişmeli. İnsanın doğa üzerindeki hakimiyeti artmalı. İnsan hayatı herşeyin üzerinde tutulmalı. Kafa ile kol emeği, tarım ile sanayi, kır ile şehir arasındaki ayrımlar sona ermeli.

İnsan üretim sürecinin basit bir mekanizması olmaktan çıkmalı. Çalışan, çalıştığı alanda yenilikler yapabilecek kadar hem üretim sürecini kavrayabilmeli, hem de kendi alanında uzmanlaşabilmeli.

Yönetenle yönetilen arasındaki ayrım kalkmalı. İnsanların güdülen sürü gibi görülmesi son bulmalı. Seçilenler, kendilerini seçenler tarafından her an görevden alınabilmeli. Kimse kimseyi eleştirmekten kaçınmamalı, ürkmemeli. Kimse, bir yetkiliyi eleştirdi diye cezalandırılmamalı. Hiçbir kimse putlaştırılmamalı, tabulaştırılmamalı. Ayrıcalıklı, kendini emekçi kitlesinden üstün gören insanlar, gruplar, tabakalar olmamalı.

Dünya bugün milyarlarca insan için bir cehennem. Onu cennetten daha iyi bir dünyaya dönüştürebilmek, bu saydıklarımızın gerçekleşeceği bir dünya yaratmak çok uzun, çeşitli aşamalardan geçen ve inişli - çıkışlı bir mücadeleyi gerektiriyor. Ama, inanın! öyle imkansız bir şey de değil bu. Çünkü tarihin tekerleği bu doğrultuda dönüyor. Sosyalistlerin öncülüğündeki emekçilerin örgütlü

gücü, bütün bu söylediklerimizi bir gün gerçekleştirecektir.

Devrimcilik, böyle bir dünya yaratmak uğraşıdır. Toplumsal devrim, uğrunda mücadele ettiğimiz bu güzel dünyanın tam tersi olan bugünkü cehennemi kökten değiştirmektir. Küçük bir azınlığın rahat yaşantısı için çekilen eziyetlere bir son vermektir.

II. Tarihte İhtilalci - Hayalci Sosyalistler

Kapitalizmden önceki dönemlerde de sömürüye ve baskıya karşı başkaldıranlar olmuştur. Bu başkaldıranların bir kısmı, ihtilalci - hayalci sosyalist tarikatların önderliğinde hareket etmiştir. Bu ihtilalci - hayalci sosyalistler, insanların yoksulluğunun nedenini kavrayarak, eşitlikçi bir dünya kurabilmek umuduyla örgütlenmişler, kitleleri harekete geçirmeye çalışmışlar ve hatta ayaklanmalar düzenlemişlerdir.

Doğu ülkelerinde bu nitelikteki ilk hareketi Mazdek, İran'da 531 yılında örgütlemiştir. Bu dönemde, İran'da Sasaniyan sülalesi iktidardadır. Çok küçük bir azınlık lüks içinde yüzerken, binlerce insan açlıktan ölmektedir. Mazdek, sömürüyü sona erdirmeyi amaçlayan bir tarikat kurar. Binlerce yoksul bu tarikata katılır. Ayaklanırlar. Başarılı da olurlar. Zenginlerin taşınabilir mallarını

bir meydanda toplarlar ve yoksullara paylaştırırlar. Ayaklanma ancak 535 yılında bastırılabilir.

Mazdek öldürülür, ama ihtilalci - hayalci sosyalizm yaşar. Belli bölgelerde Zındıklık (veya Zınadıkalık) adıyla ortaya çıkar. Ama en güçlü akım, Babekilik olur.

Babekiliği, Abbasiler döneminde Babek isminde bir mazdeki kurar. 830 yılında topraksız köylüleri örgütlemeye başlar. Yoksulluğun nedeni olarak toprak sahiplerini gösterir. Toplumdaki bütün anlaşmazlıkların ve düşmanlıkların nedenini, mal mülkün özel mülkiyette olmasında görür. Önerdiği çözüm açıktır: Mal - mülk ortak mülkiyete geçirilmelidir. Bu görüşler etrafında yoksul köylüleri örgütler ve ayaklandırır. Bir kaleyi ele geçirirler. Bir süre tutunurlar. Abbasi sömürücülerinin emrinde savaşan türk komutanı Afşin, 833 yılında bu kaleye saldırır. Savaş 4 yıl sürer. 250 bin kişi ölür. Babekiler yenilirler.

Irak'da Basra'da ise gemilerde çalışan zenciler 867 yılında ayaklanırlar. Gemileri ele geçirirler. Tüccarların mal - mülkünü paylaşırlar. Babek'in fikirlerini gerçekleştirmeye çalışırlar.

Ortadoğu'daki ihtilalci - hayalci sosyalist tarikatlardan biri de, Horasanlı bir boyacı olan Elmukannâ'nın yoksul Türkmen aşiretleri arasında yay-

gınlaştırdığı tarikattır. Bu örgütlenme içinde olanlar, her şeyin ortak mülkiyette olması gerektiğini savunuyorlardı. Bu görüşlerini gerçekleştirmek için 786 yılında ayaklandılar. Zenginleri öldürdüler. Mallarını paylaştılar. Halifenin ordularına karşı önemli başarılar kazandılar. Sonunda bir kaleye sıkıştılar. Yenileceklerini anlayınca da topluca intihar ettiler.

Bu dönemin en önemli ihtilalci gruplarından biri de Karamitalar idi. Bu tarikat, Hamedanı Karamita isimli bir derviş tarafından Irak'ta kuruldu. Halk yoksuldu. Açtı. Karamita, yoksulları örgütledi. Programları kısa ve özdü: Zenginleri kovmak, mallarını - mülklerini paylaşmak. Binlerce yoksul, bu örgütlenmeye girdi ve programlarını gerçekleştirebilmek için Kûfe şehrinde ayaklandı. Tüccarlar ve toprak ağaları öldürüldü. Malları ve toprakları paylaşıldı. Bu ayaklanma bastırıldı, ama ayaklanmaların arkası kesilmedi. Onbirinci yüzyıla kadar onbinlerce insan, eşitlikçi bir düzen kurma umuduyla ayaklandı, zenginlere karşı mücadele etti.

Anadolu'da da ihtilalci - hayalci sosyalist hareketler görüldü.

Bunların en önemlisi Babailikti.

Bu tarikat, Amasya'da bulunan Mes'udiye dergahı şeyhi Horasanlı Baba İlyas tarafından kurul-

du. Ama etkinliğinin artması, Baba İshak'ın döneminde oldu. Babailer, sömürücü Selçuklu sultanlarına karşı 50 bin Türkmeni 1239 yılında ayaklandırdılar. Babailer, mal - mülkün ortaklığına taraftardı. Zenginlerin düşmanıydı. Ayaklanma bölgelerindeki zenginler Mısır'a ve Konya'ya kaçtılar. Zenginlerin malları yoksullara dağıtıldı. Ayaklanma ancak 1240 yılında Kayı boyundan Ertuğrul Gazi'ye bağlı kuvvetler tarafından bastırılabildi. Amasya kalesine çekilmiş olan Babailer teslim oldular. Baba İshak ve diğer önderlerin başları vuruldu.

Baba İshak'ın ölümüyle Babailik bitmedi. Çeşitli görünümler altında onaltıncı yüzyıla kadar yaşadı. Hacı Bektaş-ı Veli, Baba İlyas'ın dergahında yetişmiş ve ondan sonra Kırşehir'e yerleşmişti.

İhtilalci - hayalci sosyalist hareketler içinde teorik temelleri en gelişmiş olanı, onbeşinci yüzyılın başında Batı Anadolu'da yayılan Sımavilik-tir. Sımavna Kadısı oğlu Şeyh Bedrettin, çağının tüm bilgilerini özümleyerek, cenneti dünyada gerçekleştirmeye çalıştı. Bunun yolu olarak da, kadınlar dışındaki herşeyin ortak mülkiyete geçirilmesini savundu. Bu görüşlerini hayata geçirebilmek için en yakın iki adamına (Börklüce Mustafa ve Torlak Kemal) ayaklanmalar, ihtilaller örgütletti. Birkaç zaferin arkasından yenilgiler geldi.

Hakim sınıflar bu büyük tehlikeyi güçlükle savuşturabildiler.

Ortadoğu'da gördüğümüz bu ihtilalci - hayalci sosyalist akımlar Avrupa'da da ortaya çıktı. Bunların en olgunlaşmış biçimi, onaltıncı yüzyılın başlarında Almanya'da Thomas Münzer'in önderliğindeki örgütlenme ve başlattığı köylü ayaklanmalarıdır.

Dikkat ederseniz, bizim bugün cennetten güzel bir dünya yaratma mücadelemiz, yüzlerce yıllık bir geçmişe sahip. Ama o zamanlar hayat henüz bunu mümkün kılmıyordu. Toplumların işleyiş yasaları, ne kadar örgütlü ve kararlı olurlarsa olsunlar, hayalci sosyalistlerin iradelerini kolayca aşıveriyordu. Hareket ya derhal yeniliyordu; ya da birkaç zafer kazansa bile, hayat ortak mülkiyeti henüz zorlamadığından yeni bir toplumun örgütlendirilmesi başarısızlıkla sonuçlanıyor ve yenilgi kaçınılmaz oluyordu. Bu nedenle, sömürücüler geçmişteki bu kavgalarda hep galip çıktılar. Ama bütün bu hareketler bu karanlık dönemlerde pırıl pırıl parlayan birer güneştir; insanlık tarihinin onur sayfaları olarak kalacaklardır.

III. İşçi Sınıfı ve Bilimsel Sosyalizm

İnsanların birbirini sömürmeye başlamasıyla birlikte, sömürüye karşı direnişler de başladı.

Bilindiği gibi, ilkel komünal toplumda sömürü mümkün değildi. Üretimde kullanılan araçlar o kadar ilkeldi ki, yaşayabilmek için bütün kabilenin birlikte avlanması gerekiyordu. Birlikte avlanılan hayvanlar da birlikte yeniliyordu. İnsanlar ancak kendi yedikleri kadar üretebildikleri için de, bir başkasını sömürmek mümkün değildi.

Zamanla insanlar av araçlarını geliştirdiler. Hayvancılık ve tarım başladı. Eskiden çok kişinin ortak çabası olmadan yapılamayacak işler, artık bir kişinin çabasıyla mümkün hale geldi. Eskiden tek başına kalan insan açlığa mahkumken, bu durum ortadan kalktı. Özel mülkiyet gelişti. Eski ortaklaşa hayat yok oldu. Aletlerde ve insanın bilgisindeki bu gelişme, emeğin verimliliğini de artırdı. İnsanlar, kendi tüketiklerinden daha fazlasını üretebilmeye başladılar. Başkasını sömürmek mümkün hale geldi. Sömürüsüz toplum, yerini köleci topluma bıraktı.

Köleci toplumla birlikte, toplum sınıflara bölündü. Devlet, köle sahiplerinin çıkarlarını koruyan bir araç olarak doğdu. İlk kez ortaya çıkan yazılı kanunlar, köle sahiplerinin düzeninin koruyucusuydu.

Köle sahiplerinin örgütlü baskısı karşısında, kölelerin ayaklanmaları, isyanları da başladı.

Köleci düzen içinde üretim araçları daha da gelişti. Köleci toplum, yerini derebeyliği toplumuna bıraktı.

Derebeyi düzeninde de ezilen ve sömürülen köylü kitleleri, derebeylerine karşı ayaklandılar.

Ayaklananların, isyan edenlerin, ihtilaller örgütleyenlerin amacı neydi? Cahil köleler ve köylüler ne için mücadele ediyordu?

Kölelerin amacı özgürlüklerini kazanmaktı. Çeşitli ırklardan, renklerden ve inançlardan insanı köle sahiplerine karşı biraraya getiren ortak istek buydu. Bu istek elde edildikten sonra, onları birbirine bağlayan bağ kopuyordu. Öküz ölünce, ortaklık bitiyordu.

Okuma yazma bile bilmeyen cahil köylüleri derebeylerine karşı biraraya getiren ortak çıkar neydi? Özgürlük ve herkesin kendi işlediği toprağa sahip olması. Binlerce köylünün çimentosu bu iki talepti.

Cahil köleler ve köylüler sömürücülere karşı ayaklanırken yalnız değillerdi.

Sömürünün doğmasıyla birlikte, insanın insan tarafından ezilmesine ve sömürülmesine karşı çıkanlar oldu. Bunlar, herkesin kardeşçe yaşadığı, kimsenin kimseyi ezip sömürmediği bir dünya hayaliyle yaşadılar. O hayali gerçekleştirmek için mücadele ettiler.

Bu insanlar bu hayallerini gerçekleştirebilmek için gizli örgütler kurdular ve yoksulları kendi amaçları için örgütlemeye ve mücadeleye çekmeye çalıştılar. Bunlar bir önceki bölümde ele alınmıştı.

Ancak yoksulları sömürücülere karşı örgütlemeye çalışan bu ihtilalci - hayalci sosyalistlerin başarı şansı yoktu. Bazı durumlarda kasabaları ele geçirseler bile, yenildiler. Başarıları uzun süreli olmadı.

Kölelerin istediği şey özgürlüktü. Özgürlük elde edildi mi, köleleri birarada tutan bir bağ kalmıyordu. Kölelerin çıkarları ortak üretimi ve ortak mülkiyeti gerektirmiyordu.

Derebeyi toplumunda köylülerin isteği özgürlük ve işledikleri toprağa sahip olmaktı. Yani istenilen şey özel mülkiyetti. Köylüler kendilerini ezen ve sömüren **ağalara karşı** mücadeleye giriyorlardı. Ama köylülerle ortak mülkiyete dayalı yeni bir dünya kurmak mümkün değildi.

Özetle; **sömürücülere karşı** mücadelede kölelerin ve köylülerin çıkarları ile ihtilalci - hayalci sosyalistlerin çabaları ortaktı. Ama ondan sonra bu ikisi ayrılıyordu. İhtilalci - hayalci sosyalistlerin hedefleri, emekçi yığınların **o günkü** çıkarlarına uymuyordu.

Kapitalizm iki şeyi değiştirdi : Hem sömürülenleri, hem de hayalci sosyalistleri.

Kapitalizm özgür bir işçi sınıfı yarattı. Toprağa bağlı olmayan, yaşayabilmek için başkasının işletmesinde çalışmaktan başka çıkar yolu bulunmayan bir sınıf türedi. Kapitalizm, kendi mezarını kazacak olan işçi sınıfını yarattı.

Kapitalistler kârlarını daha da artırabilmek için yeni yeni alet ve makinalar geliştirdiler, yeni üretim yöntemleri buldular. Kapitalistler, bir malın her bir parçasının üretiminde bazı işçilerin uzmanlaştığı taktirde üretkenliğin ve böylece kârlarının çok arttığını tespit ettiler. Bunu yaygın olarak uyguladılar. Emeğin verimliliğini artıran kapitalistlerin kârları daha hızlı yükseldi. Bu şirketler büyüdü. Fabrikalarda makinaların iyice yaygınlaşmasıyla birlikte de, bir malı yüzlerce ve hatta binlerce işçinin **ortak çabası** üretmeye başladı. Kapitalizm, kârını artırmak için çabaladıkça, üretimi ortaklaştırdı. Bu gelişim, işçi sınıfının çıkarlarını kölelerin ve köylülerin çıkarlarından ayırdı.

Bir köle özgürlüğünü kazandıktan sonra sömürülmesine engel olur ve kendi işinde çalışabilirdi. Bir köylü de özgürlüğüne ve işlediği toprağa sahip olduktan sonra sömürülmesine engel olur ve kendi toprağını işleyebilirdi.

Bunun için de kölelerin ve köylülerin ikinci aşamadaki çıkarları ihtilalci - hayalci sosyalistlerin hedeflerinden farklıydı.

Ama işçilerin çıkarları için durum değişiktir. Bir arabanın sadece diyelim jant kapağını preste basan bir işçi hiçbir zaman kendi başına araba üretemez. Maden ocağındaki bir kazmacı kendi başına kömür çıkaramaz. Koca bir binayı tek bir işçi yapamaz. Bir işçi yalnız başına elektrik santralı çalıştıramaz. Bugün üretim ortaklaşa ve birlikte yapılmak zorundadır. İşletmenin mülkiyeti değişebilir, kazanç bir başkasına gidebilir. Ama üretimi yapabilmek için ortak çabanın sürmesi zorunludur. Nasıl kölenin ve köylünün tek başına üretimi özel mülkiyeti getirmişse, işçilerin ortaklaşa üretimi de üretim araçları üzerinde ortak mülkiyet getirir. Kapitalizm, çıkarları ortak mülkiyeti zorunlu kılan bir işçi sınıfı yarattı. Yani öyle bir sınıf ki, çıkarları ihtilalci - hayalci sosyalistlerin hedefleriyle çakışıyordu.

Kapitalizm derebeyi toplumunun bağrında filizlendi. Gelişti. Ama iktidarda toprak sahipleri,

aristokratlar ve onların temsilcisi durumundaki kral vardı. Devlet, toprak sahiplerinin devletiydi. Kanunlar onların çıkarlarını koruyordu. Köylüler olduğu kadar, burjuvazi de bu durumdan şikayetçiydi.

Gün geldi, burjuvazi iktidara aday oldu. Ama sayıca azınlıktaydı. Köylülerin de toprak sahiplerinin düşmanı olduğunun farkındaydı. Köylülere toprak, özgürlük, eşitlik vaad etti. İşçileri de özgürlüğün genişletilmesi için mücadeleye soktu. İşçilerden ve köylülerden oluşturduğu ordusuyla ihtilal yaptı. Silah zoruyla toprak ağalarının iktidarını devirdi. Yerine burjuvazinin iktidarını kurdu. Ama bunu yaparken emekçilere örgütlenmesini, iktidar için silahlı mücadeleye girmesini öğretti. Kendi mezar kazıcılarının cline küreği kendisi verdi.

Kapitalizm sömürülenleri böyle değiştirirken, hayalci sosyalistleri de değiştirdi.

Hayalci sosyalistlerin yerini bilimsel sosyalizmin alması üç gelişme sayesinde oldu. Bunların üçü de kapitalizmin ürünüydü :

1. İngiltere'de ekonomi - politik bilimi gelişti.
2. Almanya'da felsefe gelişti.

3. Fransa'da burjuvazi ihtilalci bir ruh yaratı.

Bilimsel sosyalizm, bu temel üzerinde gelişti. Bilimin tüm olanaklarından yararlandı. Hayalci sosyalistlerin yüzyıllardır kafalarında olan düzeni yaratacak maddi gücün modern işçi sınıfı olduğunu kavradı. İnsanların davranışlarını çıkarlarının belirlediğini ve çıkarlarının da artık ortak mülkiyeti gerektirdiğini tespit etti. Hayalci sosyalistlerin dünyayı değiştirme çabalarını bilimsel temellere oturttu. Toplumun gelişme yasalarını belirledi ve bunlardan hareketle dünyayı bilimsel bir şekilde değiştirmeye çalıştı.

İşçi sınıfının çıkarları ile sosyalistlerin hedeflerinin ortak olduğunu ve bu iki hareketin birbirini tamamladığını belirledi.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları Marx ve Engels, sadece dünyayı doğru yorumlamakla kalmadılar, bilimsel çalışmaları sonucunda toplumun gelişmesini mümkün gördükleri doğrultuda dünyayı değiştirme mücadelesine de aktif bir şekilde girdiler.

Böylece kapitalizm, sömürülenlerin çıkarları ile sömürüsüz bir dünya isteyenlerin mücadelesini birleştirdi ve kendi sonunu hazırladı.

IV. Devrim Nedir?

Adamın birinin karnı ağrıyordu.

«Nazar değmiştir,» dediler. «Mahalledeki yatıra bir horoz kes, geçer.»

Adam denileni yaptı. Karın ağrısı geçmedi.

«Cin girmiştir karnına,» dedi biri. «Bizim tanıdık bir hoca var. Seni ona götüreyim. Bir okuyup üflesin. Bir de muska verir. Cini kaçırır. Birşeyciğin kalmaz.»

Ama kaldı. Adamcağız hocanın pis ağız kokusuna da katlandı, muskaya da. Ama hiçbiri işe yaramadı.

«Bir doktora git bari,» dedi biri.

Gitti. Doktor üstünkörü bir muayene etti. Ağrı kesici bir ilaç verdi. «Neyim varmış doktor bey?» diye sordu adam.

«Yok birşeyin,» dedi doktor bey. «İlacı al, geçer.»

Adam ilacı aldı. Hemen bir tane içiverdi. Hayret! Bir süre sonra ağrı kesildi. Adam sevindi.

Ama akşama ağrı yeniden başladı. Adam kendinden emin, bir hap daha içti. Ağrı yine kesildi.

Ama ertesi sabah yine ağrı vardı.

Adam yine ilaç aldı. Ağrı yine gitti.

Ama yine geri geldi.

Adam bir hafta dayandı. Doktora yeniden gitti.

Doktor önemsemedi. «İlaç al, dedik ya, be adam,» diye sinirlendi.

Adam, «Ama doktor bey,» dedi, «ağrıyı ortadan kaldırmadın ki. İlaç alıyorum gidiyor. Sonra yine geliyor. Hem ilk başta bir hap içtim mi ağrı gidiyordu. Şimdi iki hap içtim mi ancak gidiyor.»

«Burası böyle,» dedi doktor bey. «Beğenmiyorsan başka doktora git.»

Adamcağız da başka bir doktorun muayenehanesinin kapısını çaldı.

Bu doktor farklıydı. Hemen ilaç vermedi. Önce hastayı uzun uzun muayene etti. Geçmişiyle ilgili sorular sordu. Laboratuvarda çeşitli tahliller yaptırdı.

«Ülserin var,» dedi, «ameliyat olman lazım.»

«Aman doktor bey,» dedi adam, «ben ameliyattan korkarım. Ver bir iki ilaç da şu hastalık geçsin.»

«Yok,» dedi doktor. «Bu işi ameliyat halleder.»

Toplumsal hastalıklarda, toplumsal sorunlarda da buna benzer durumlarla karşılaşıyoruz. Toplumsal olaylarda da yatırlardan, hocalardan, sahte veya kötü doktorlardan medet umanlar var.

Bir sorunu çözmek istiyorsanız, önce bu sorunun ortaya çıkışını doğru olarak kavramanız gerek. Yoksa sorunu çözemezsiniz.

Adamcağızın karnı ağrıdığında çeşitli sorular ortaya çıkıyor:

Adamın karın ağrısının nedeni nazar mıydı? Öyle ise, kurban kesmek nazara karşı etkin bir savunma mıydı ?

Karın ağrısının nedeni yoksa cin miydi? Eğer cin ise, mahalle hocasının nefesi ve muskası cinleri kovabilir miydi?

Dikkat ettiğiniz gibi, iki soru birarada gidiyor: Derdin nedeni ne? Önerilen çözüm yolu, sorunun nedenini ortadan kaldırabilecek etkinlikte mi?

Bilimsel sosyalizmle diğer görüşleri birbirinden ayıran iki önemli soru budur.

Bugün düzenin çürümüşlüğünü kimse inkar etmiyor. Ama çürümüşlüğün nedenini herkes farklı farklı koyuyor. Ondan sonra da sorunun nedenini ortadan kaldıracağını iddia ettiği çeşitli öneriler getiriyor.

«Ah, eski günler, ah!» diyor bazıları. «Eskiden herşey güllük gülistanlıktı. Çünkü, efendim, ahlak vardı. Herkes dinine bağlıydı. Küçük büyüğüne saygı gösterirdi. Şimdi nerde bunlar! Bugün dertlerimizin sebebi bu. Böyle giderse mazallah başımıza taş yağacak. Yeniden dinimize bağlanalım, ahlaka ve saygıya dayalı bir düzen kuralım ki, dertlerimize derman bulabilelim.» Sonra da bağırıyor: «Kurtuluş islamda, Şeriat isteriz,» diye.

Bunları söyleyen kişi, sorunların nedeni ile ilgili olarak bir tespit yapmakta ve çözüm önerisini de getirmektedir: «Ahlak, din, saygı yeniden etkin olsun!»

«Türk milletinin birlik beraberliği sağlanmalıdır,» diye bağırıyor bir genç.

«Niye?» diye soruyorsunuz.

«Çünkü,» diye yanıtlıyor, «Türk milleti bugün çeşitli ülkelerde baskı altında tutulmaktadır. Büyük Türk milleti biraraya geldiğinde yoksulluk sona erecektir. Eski günlerin ihtişamlı ve rahat hayatı yeniden kurulacaktır.»

Bu kişi de, karşılaştığı sorunlara bir neden tespit etmiş. O nedene bağlı olarak da bir çözüm önerisi var: «Dünya türklüğünün birliği.»

«Herşeyin sebebi bu hükümettir,» diye yırtınıyor biri. Esasında işin öyle olmadığını en iyi bile-

nin kendisi olmasına rağmen, halkı bu şekilde eğitmeye çalışıyor: «Bu hükümet gitsin. Yerine biz bir gelelim. O zaman göreceksiniz rahatlığın ve refahın ne demek olduğunu.»

«Hayır,» diyor bir başkası. «Bu adam yalancının teki. Hem de çok kötü bir yalancı. Bütün sorunlarımızın sorumlusu kendisidir. Kendi hükümet dönemlerindeki uygulamaları bugünün böyle olmasına yol açmıştır. Biz bir enkaz devraldık. ama işleri artık düzeltiyoruz. Biz namusluyuz. Ama halkımızın da biraz kemer sıkması gerekiyor. Bir üretim seferberliği başlatmamız gerekiyor. Türkiye ekonomik alanda bir ulusal kurtuluş savaşı verecektir.»

Falan, filan.

Her ikisi de sorunların nedeni olarak (kendi söylediklerine gerçekten inanarak veya inanmış görünerek) belli tespitler getiriyorlar. Çözüm için de (inanarak veya inanmayarak) belli öneriler öne sürüyorlar.

Bu büyük adamların laflarını bir kenara koyun. Herhangi bir kahveye gidin. Diyelim bir emeklinin masasına oturun.

«N'olacak bu işlerin sonu, dayı?» diye sorun.

«Ah evladım,» diyecektir, «bir diktatör olmalı. Astığı astık, kestiği kestik. Şöyle birkaç bin kişiyi

sallandıracaksın ki, o zaman seyreyle sen dünyayı.»

Belki başka bir emekli atılacaktır:

«Yok mirim, yok,» diyecektir, «Bize Atatürk gibi biri lazım. Bizi ancak öyle biri kurtarır.»

Karşınıza kooperatiflere bel bağlamış biri çıkacak. Kooperatifler sayesinde bu düzenin tüm pisliklerini çözümlemenin mümkün olduğuna sizi ikna etmeye çalışacak. Ve belki, kooperatifler sayesinde yavaş yavaş sosyalizmin gerçekleştirilebileceğini bile iddia edebilecek.

Belki belediyeleri ele geçirmeye çalışan, burada sosyalist ilişkileri kurmaya çabalayan birine rastlayacaksınız.

Belki karşınıza bir sendikacı çıkacak. Size toplu sözleşmelerden söz edecek. Yeni dönem toplu sözleşmelerde «o biçim haklar» aldıklarını anlatacak. Sizin de aklınıza «Allah yoksula eşeğini kaybettirir, sonra buldurtup sevindirirmiş» lafı gelecek. Ama bu hayat pahalılığıyla kaybolan eşeğin, yeni dönem toplu sözleşmelerle bile bulunamayacağını düşüneceksiniz.

Bazıları, «herkes kendi kapısının önünü süpürse, bütün sokak tertemiz olur» diye, okul kitaplarından aklında kalmış bir sözü söyleyecek. Bazıları ise herkesin işlerden kaytardığına değinecek.

«Biz tembel milletiz. Adam olmayız vesselam» diye çıkacak işin içinden.

Belki karşımıza «yardımsever» kişiler çıkacak. Sizi Yardımseverler Derneği'nde çalışmaya ikna etmeye çabalayacak. Zenginlerin modası geçmiş eski elbiselerini toplayarak kaç yoksulu giydirdiklerini, düzenledikleri balonun geliriyle kime ne aldıklarını anlatacak.

Kahveleri dolaşın. Seçim nutuklarını dinleyin. Hep bu konular işlenir. Sosyalistler de bu konuyu işlerler; ama bilimsel olarak ve emekçilerin çıkarları doğrultusunda.

Bilimsel sosyalistler, önce yoksulluğun, ezilmişliğin, zulmün nedeni konusunda diğer görüşlerden ayrılırlar.

Bilimsel sosyalisme göre, bugün yoksulluğun nedeni kıtlık değildir. Geçmiş dönemlerde kıtlıkların yolaçtığı yoksullaşma görülmüştür. Ama kapitalizm döneminde yoksulluğun nedeni, küçük bir azınlığın, fabrikalar, büyük topraklar, bankalar, dış ticaret, sigortacılık, büyük ticaret, v.b. üzerindeki hakimiyetine dayanarak emekçileri sömürmesidir. Yoksulluk kader değildir. Tanrının bir takım insanları cezalandırması da değildir. Aptallığın, tembelliğin veya şanssızlığın ürünü hiç değildir. Küçük bir azınlığın üretim araçlarına sahip

olmasının ürünüdür. Onların zevk ve sefa içinde yaşayabilmek için emekçileri sömürmesinin sonucudur. Sömürü, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete dayanmaktadır.

İş burada bitmemektedir. Sömürü varsa, sömürüye karşı şu veya bu düzeyde mücadele de ortaya çıkar. Sömürücülerin, sömürülerini daha sistemli hale getirmek, emekçileri uyutmak ve onları ezip sindirmek için önemli bir araca ihtiyaçları vardır. Bu araç da, devlettir. Üretici güçlerin gelişmesi, sınıfların ve sömürünün ortaya çıkması, toplumsal ilişkilerin üretim araçları sahiplerinin çıkarları doğrultusunda düzenlenmesini ve örgütlendirilmesini getirmiştir. Devlet, köleci, derebeylik ve kapitalist düzenlerde hep sömürücülerin sömürülen üzerindeki baskı aracı olmuştur.

Sömürüyü sona erdirmek isteyenler, geçmiştekinden çok daha karmaşık ve güçlü, ordusu ve bürokrasisi ile profesyonelce örgütlü ve dirençli bir devlet aygıtı ile karşılaşmaktadırlar. «Mühür kimdeyse Süleyman odur» diye bir laf vardır. Üretim araçları mühürdür. Üretim araçlarına kim sahipse, Süleyman odur. İktidar ondadır. Mühürün el değiştirmesi, emekçi halkın çıkarları için emekçi halkın doğrudan yönetime katıldığı ve her an denetleyebileceği bir devlet mekanizması yerleştirilmeden gerçekleşemez.

Üretim araçlarına sahip olan ve iktidarda bulunan sömürücü azınlık, sadece sömürerek yoksulluğa yol açmaz. Sömürüyü ve kârını artırmak için başvurduğu başka yollar da insanlığın çıkarlarına aykırıdır. Yoksulluğu artırır.

Bir an için kendinizi bir patron olarak düşünün. Diyelim buzdolabı yapan bir şirketin sahibisiniz.

Şirketinizdeki işçilerin buzdolabı üretmesindeki amaç nedir?

Reklamlara bakarsak, binbir türlü neden sıralayabiliriz.

Ama siz patron olarak bize tek kelimelik bir cevap vereceksiniz: KÂR.

Şirketinizdeki işçiler ister buzdolabı üretsin, ister süt, ister araba, ister kumaş. Sizin için hedef daima tektir: Kâr, daha fazla kâr, daha daha fazla kâr.

Buzdolabının kalitesi sizi sadece sağlayacağı kâr açısından ilgilendirir.

Sütün yararı sizi sadece sağlayacağı kâr açısından ilgilendirir.

Kumaşın dayanıklılığı sizi sadece sağlayacağı kâr açısından ilgilendirir.

Bazan gazetelerde insanda nefret uyandıran resimler basılır: fiyatları düşmesin diye denize dökülen domateslerin, patlıcanların resimleri.

Niye?

Komisyonculara daha fazla kâr getirsin diye.

Emekçiler için ise durum bunların tam tersinedir.

Niye buzdolabı alırız?

Belli bir ihtiyacımızı karşılasın diye.

Niye süt içeriz?

Vücudumuzu kuvvetlendirsin diye.

Aldığımız şeyin uzun süre dayanmasını, yediğimiz şeyin vücudumuza yaramasını isteriz.

Ama işçilerin ürettiği ürünlere el koyup bunları pazara süren kapitalistler ise daha fazla kâr ister. Aldığınız buzdolabı 10 yıl sonra hurdaya çıkmalıdır ki, yeni bir buzdolabı alasınız. Buzdolabı yapan işçilerin patronu da kârını daha artırabilsin. Aldığınız kumaş bir süre sonra yırtılmalı ki, yeni kumaş alasınız. Böylece kumaş üreten işçilerin patronları kârlarını artırabilsin.

Bu listeyi uzatabilirsiniz. Ama hepsinde sonuç aynıdır: Kapitalizm, patronların kârlarını artırmak için doğal kaynakların israf edildiği, dayanıklı malların kasıtlı olarak yapılmadığı, patronların denetimindeki moda ve model değişiklikleriyle dayanıksız ve kalitesiz malların sürekli yeniden satıldığı bir sistemdir.

Ayakkabılarımız biraz daha az gösterişli olsa, ama bugünkünden üç dört misli uzun süre dayansa.

Herkesin evinde dayanıklı birer buzdolabı olsa da, «çift kapılı bilmem ne markası» bulunmasa.

Dayanıklı kumaş ve elbiseler üretilse de, modayı izleyemesek.

Sebzeler, meyvalar denize dökülmese.

Bütün bunlar, üretimin amacı kâr olduğu sürece gerçekleşemez. Bunları gerçekleştirebilmek için üretimin amacını kâr olmaktan çıkarmak gerekir. Ama fabrikalara, bankalara, patronlar sahip olduğu sürece, üretimin amacı kârın artırılması olarak kalacaktır. Meşe ağacı elma vermez. Kapitalizm, kâr için üretim demektir. Ama bizim istediğimiz şey, ihtiyaçlarımızın en iyi bir şekilde karşılanması için üretimin yapılmasıdır. Bu ise, kapitalizmin amacından çok farklı. O zaman yapılacak tek şey var: Bu düzeni kökten değiştirmek. Üretimin, küçük bir azınlığın çıkarları için değil, geniş emekçi kitlelerinin ihtiyaçlarının karşılanması için yapıldığı yeni bir düzen kurmak.

Bilimsel sosyalizme göre, yoksulluğun ve baskının nedeni, bu toplumsal hastalıkların mikrobu,

sömürücü bir azınlıktır. Ceviziçi nasıl cevizkabuğuyla dış saldırılardan korunuyorsa, sömürücülerin üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti de militarizmi ve bürokrasisi ile güçlü bir devlet aygıtı ile korunmaktadır. Ceviziçini midesine indirmek isteyen, cevizin kabuğunu parçalayıp atmak zorundadır. Ceviziçini yemek isteyen, cevizin kabuğunu kırmak zahmetine katlanmak zorundadır. Ceviziçini yiyeceğim diye cevizi kabuğuyla yutmaya kalkan Şili'li Allende'nin başına gelenler unutulmamalıdır.

Bunları söylediğimizde bazı arkadaşların aklına bir soru takılıyor: «Acaba,» diyorlar, «patronlardan fabrikaları alsak, fabrikaları işletebilir miyiz? Fabrikaları yönetme işini kotarabilir miyiz? Hemen iflas etmez miyiz?»

Önce kestirmeden HAYIR diyelim.

Böyle bir soru, hakim sınıfların kafamıza yerleştirdiği iki önyargıdan kaynaklanır: (1) Sınıfına ve halkın yaratıcı gücüne güvensizlik, (2) Patronların bir şey yaptığını, üretime katkılarının bulunduğunu zannetmek.

Üretimi yapan işçidir. Usta da, ustabaşı da, mühendis de işçidir. Bunların aralarında çelişkiler olabilir. Mühendislerin bir kısmı kendilerini bir şey zannedip işçiyi ezmeye kalkabilir. Bazı ustalar

ve ustabaşıları, hatalı tavırlar takınabilirler. Ama bir bütün olarak baktığımızda, bunların tümünün asıl çıkarı ortaktır. Bu kişiler üretimi zaten bugün de sürdürmektedir. Yarın da emekçilerin çıkarları doğrultusunda işleyen bir düzende çok daha verimli bir şekilde sürdürememeleri için hiçbir neden yoktur.

İkinci konu, patronların durumu. Patronun üretime katkısı yoktur. Piyasayı iyi bilebilir. Malını daha iyi nasıl pazarlayabileceği konusunda doğru kararlar alabilir. Diğer patronlardan daha fazla kâr sağlayacak yöntemler geliştirebilir.

Ama bizim bunlara ihtiyacımız olmayacak ki.

Bizim düzenimizde kârı artırmak için üretim yapılmayacak ki, kârın nasıl daha fazla artırılacağı konusunda bilgi ve deney sahibi olan patrona ihtiyacımız olsun.

Bizim, diğer patronlarla rekabet etmek diye de bir derdimiz olmayacak. Biz oyunun kurallarını toptan değiştireceğiz. Eskiden kalaycı dükkanları vardı. Sokaklarda dolaşan kalaycılara da rastlardınız. Kap kacak bakırdı. Bakırın da kullanılabilmesi için kalaylanması gerekiyordu. Şimdi aluminyum kap kacak kullanıyoruz. Kalaya da ihtiyacımız yok, kalaycıya da. Kurmaya çalıştığımız yeni düzende, patronlar ve bildikleri şeyler de bunlara benzeyecek. Onlara da ihtiyacımız olmayacak.

Patronların veya onların yöneticilerinin bildikleri hiçbir şey işimize yaramayacak mı?

Yarayacak şeyler de çıkacak, tabii. Yeni düzende, üretime katkıda bulunmaya çalışanlara yaşama ve çalışma güvencesi verilecek. Ama kapitalizm dönemindeki gelir eşitsizlikleri olmayacak. Fabrikaların yöneticileri işçilerle ve diğer emekçilerle yakın ücretler alacaklar. İşçilerin denetimine sürekli olarak açık olacaklar. Ayrıca yeni yeni işçiler bu işleri de öğrenecek. Devrilen düzenden arta kalan bazı fabrika yöneticilerinin yerlerini yavaş yavaş bu insanlar alacak. Bir fabrikayı yönetmek, üretim sürecini düzenlemek, zannedildiği kadar da zor değil. Fabrikalar, bir süre içinde kendi yönetici kadrolarını yetiştirebilecek.

Fabrikaların el değiştirmesi üretimi aksatmayacak, aksine artıracak.

Ürettiğimiz ürünün bizim olduğunu düşünün. Bir dostumuzun, tanıdığımızın veya herhangi bir insanın ihtiyacını karşıladığını düşünün. Onların da sizin çeşitli ihtiyaçlarınızı karşılamak için çalıştıklarını düşünün. Ve ortada kâr diye de, kazık atmak diye de birşey olmasın. İnsan nasıl bir hevesle çalışır! Bilinçli hiçbir işçi kaytarmaya çalışmaz. Hedef, daha çok üretimdir, emekçilerin hayat düzeyini yükseltmek için daha çok, daha kaliteli, daha dayanıklı mal üretmektir. Kaytarmaya kal-

kanı herkesten önce en yakın arkadaşı uyarır. Ve düşünün! üretim ne kadar artar. İhtiyaçlarımız nasıl kolaylıkla karşılanır.

İşçiler olmasa fabrikalar durur. İşçiler olmasa, patronlar üretimi sürdüremezler. Ama patronların olmadığı bir düzende üretim durmaz. Aksine artar.

İnsanın aklına çeşitli sorular geliyor:

Acaba işçiler ve diğer emekçiler olarak çok çalışıp çok para artırarak, patronların elindeki fabrikaları, toprak ağalarının elindeki toprakları satın alamaz mıyız? Böylece üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti sona erdiremez miyiz?

Veya küçük tasarrufları birleştirerek yeni yeni fabrikalar açamaz mıyız? Böylece kendi sahip olduğumuz fabrikalar kurarak sömürülmeye engel olamaz mıyız?

Veya patronları, toprak ağalarını ve diğer sömürücüleri ikna edemez miyiz? Onların içlerinde hiç mi insanlık yok. O insanlık duygularına hitab ederek onların fabrikalarda sömürüye son vermelerini sağlayamaz mıyız?

Veya hayal aleminizi daha da zorlayacak bir öneri düşünseniz. Acaba insanların tabiatını değiştirecek bir ilaç bulabilir miyiz? Bu toplumsal hastalıkları biyokimyadaki ve tıptaki gelişmelerle çözebilir miyiz?

Bugüne kadarki dünya tarihine baktığımızda, bu soruların hepsine kocaman bir HAYIR diye cevap veriliyor.

İşçilerin ve diğer emekçilerin eline hiçbir zaman fabrikaları satın alacak kadar para geçmiyor. Aldıkları para, ihtiyaçlarına ancak yetiyor. Belli dönemlerde yetmiyor bile. O zaman da hayatın zorlamasıyla yaşayabilmek için mücadeleye giriyorlar. «İşçiler para biriktirsin de, çalıştıkları fabrikaları satın alsınlar» diye akıl öğretmeye kalkanlar ya çok saftırlar ve işçilerin çalışma ve yaşama koşullarını bilmekten uzaktırlar; ya da patronların hesabına çalışmaktadırlar.

Küçük tasarrufların birleştirilerek yeni yeni fabrikaların kurulması ve toplumsal değişikliklerin bu yolla gerçekleştirilmesi önerisi de aynı şekilde ele alınabilir. Bugünkü ücret düzeninde böyle bir şey mümkün değildir.

Bu tür öneriler getirenler iki şeyi unutmaktadırlar:

Bir fabrikanın mülkiyetinin o fabrikada çalışanların eline geçmesi hiçbir şeyi çözmez. Çünkü o fabrika, yanlışlıkla kurt sürüsünün içine düşmüş bir kuzu gibi savunmasızdır. Başka fabrikalardan makina-teçhizat, hammadde satın almak zorundadır. Aynı işi yapan diğer fabrikalarla rekabet etmek zorundadır. Malını kâr getirecek bir şekilde satmak zorundadır. Kendi dışında işleyen büyük bir çarkın içinde öğütülüp gidecektir. O çark parçalanmadan hiçbir şey yapılamaz. Sömürü üzerine kurulu bir düzenin oyun kuralları içinde o düzeni değiştiremezsiniz. Önce oyunun kurallarını değiştireceksiniz. İkinci nokta, fabrikaların kimin olduğudur. Fabrikalar, burjuva yasalarına göre patronlarındır. Ama fabrikalar gerçekte birikmiş artık-değer ve tekel kârıdır. Yani fabrika biçiminde gözüken şey, biçim değiştirmiş ve birikmiş emektir. Ama emeğin bu ürünü, çalışanların değildir. Çalışanların emeğinin ürünü (birikmemiş veya birikmiş şekliyle) bugün çalışanların değilse, bunlara sahip olmak için mücadele edildiğinde bunlar satın mı alınacaktır, yoksa hiçbir şey ödenmeksizin geri mi alınacaktır.

Özetle; bilimsel sosyalizm, bütün dertlerin çözümünü üretim araçları üzerindeki mülkiyetin değiştirilmesinde görür. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin değiştirilebilmesinin ön koşulu ise, emekçilerin iktidarının kurulmasıdır.

Bilimsel sosyalizm, hastalığın nedenini tespit eder ve hastalığı ortadan kaldırmak için ameliyat önerirken, bu işin mümkün olup olmadığına da cevap verir. Hastanın bünyesi ameliyatı kaldırabilecek midir? Toplumsal dertlere çözüm olacak köklü bir toplumsal değişiklik, bir toplumsal devrim mümkün müdür?

Bilimsel sosyalizmin bu sorulara verdiği cevap da olumludur. Bilimsel sosyalizmi hayalci sosyalizmden ayıran özellik de, hastalığın nedenini doğru tespit etmesinin ve doğru tedaviyi önermesinin ötesinde, bunu gerçekleştirebilecek toplumsal dinamiği kavramasıdır, «bilimsel» olmasıdır.

Daha önce ele alınan hayalci sosyalistler de yoksulluğun nedeninin «zenginler» olduğunu, bir grubun zenginleşebilmesi için büyük bir çoğunluğun fakirleşmesi gerektiğini kavramışlardır. Önerdikleri şey de, zenginlerin mal-mülküne ve parasına el konulması ve bunun gerçek üreticiler arasında paylaştırılmasıdır. Hayalci sosyalistler, cennetten daha iyi bir dünya kurmanın objektif şartlarının mevcut olmadığı bir dönemde böyle bir şey yaratmaya kalkmışlardır. Onun için de aşırı derecede iradecidirler. Yoksulluk ve sömürüye karşı mücadele, henüz cennetten daha iyi bir dünya yaratmanın mümkün olmadığı bir toplumsal yapıda verilmektedir. Hayalci sosyalistler, toplumsal devrimin objektif koşullarındaki bu eksikliği kendi yetenekleriyle kapatamamışlardır. Kapatmak mümkün de değildir. Bilimsel sosyalizm ise, kapitalizmin gelişmesi koşullarında yepyeni bir dünyanın hammaddesini görmüştür. Kapitalizmin işleyişi içinde kaçınılmaz olarak ortaya çıkan toplumsal patlamaları kavramıştır. Bu toplumsal patlamaların, doğru bir siyasi önderlik altında toplumsal devrime dönüştürülebileceğini bilimsel olarak göstermiştir. Bilimsel sosyalizm, kapitalizmin kendi sonunu hazırladığını; ancak bu sonun kendiliğinden de gelmeyeceğini; bu sonu bilinçli müdahalenin getireceğini tespit etmiştir. Bu nedenle, bilimsel sosyalizmin en büyük uğraşlarından biri, kapitalizmin iç dinamiğini kavramaktır. Bu iç dinamiğin ne zaman hakim sınıflar cephesinde gedikler açacağını, ne zaman kitlelerin huzursuzluğunu artıracağını ve hatta kitleleri ayaklandırtacağını kavramaktır.

Kapitalizm, kendi mezar kazıcılarını yaratmıştır. Bu mezar kazıcılar aynı zamanda yepyeni bir dünyanın temellerini kazacaklar ve bu dünyayı inşa edeceklerdir. İşçi sınıfı, bu açıdan, daha önceki dönemlerde sömürülen sınıflar olan kölelerden ve serflerden (köylülerden) farklıdır. Hayalci sosyalistlerin elinde olmayan malzeme budur. Hayalci sosyalistlerin köleler ve serflerle başaramadıklarını, bilimsel sosyalistler işçi sınıfıyla başarmışlardır.

Burada bir noktaya daha işaret edelim.

Seçim konuşmalarında burjuva politikacıları bir sürü vaadde bulunurlar. «Hayatı ucuzlataca-

ğız», «maaşlarınızı artıracağız,» «sizleri kurtaraca ğız» derler.

Sosyalistler böyle konuşmuyorlar.

Sosyalistler hiçbir şey yapmayı vaad etmiyorlar.

Sosyalistler, bugün karşılaştığımız en önemli sorunların çözümlendiği bir dünya yaratmanın mümkün olduğunu; bunu ise ancak bugün bu dertleri çekenlerin sağlayabileceğini söylüyorlar. Kitleler kendi dertlerine kendi örgütlü ve bilinçli mücadeleleriyle kendileri çözüm bulacak. Kimse kimseyi kurtarmayacak. Emekçiler kendi kendilerini kurtaracak.

Türkiye'de yıllardır etkin bir şekilde sürdürülen bir anti - komünist propaganda vardır. Bu propaganda, halkımızın ahlakına düşkünlüğünü ve dil, ne bağlılığını istismar etmeyi hedeflemektedir. Piyasada bir sürü yalan dolu kitap dolaşmakta, bir sürü insan yalan şeyler yaymaktadır.

«Komünistler bir gelirse, mazallah herşeyinizi alacaklar. Sizleri de Sibirya'ya sürecekler,» derler.

«Kutsal camilerimizi komünistlere ahır yaptırtmayacağız» diye biri haykırır.

«Kadınları komünistler ortak kullanıyormuş. Aile falan yokmuş» diye zehir kusarlar.

Sosyalistlerin «Rus ajanı» olduğunu iddia ederler.

Bütün bunlar, halkın düşmanlarının, CIA ajanlarının emekçilerin dostlarına karşı düşmanca tavır almalarını sağlamak için söyledikleri yalanlardır.

Bugün yüzbinlerce insan kendisine devrimci diyor. Türkiye'de devrim istiyor. Bir çok insan Atatürk devrimlerinden söz ediyor. Harf devrimi, şapka devrimi diyor.

Devrim kelimesi günümüz türkçesinde iki ayrı eski kelimenin, iki ayrı kavramın yerine kullanılıyor: (1) **inkılâp**, (2) **ihtilâl**. Her iki kelimenin yerine bugün tek bir kelimenin kullanılması bazı yanlışlara neden oluyor. Hele bir de «Atatürk devrimleri» kavramı çıkınca, işler iyice karışıyor.

Devrim, mevcut toplumsal sistemin **temelden** değişmesidir.

Eğer bugünkü toplumsal sistemin temel taşları olarak eski yazı ve fesi görüyorsanız ve onları ortadan kaldırdınız mı toplumun **temelden değişeceğine** inanıyorsanız; size göre eski yazı ve fesin kaldırılması devrimdir veya eskiden kullanıldığı biçimiyle inkılâptır. Ama eğer eski yazı ve fes gibi şeylerin toplumun temelini oluşturmadığına inanıyorsanız, bunların başka bazı ilişkilerin **ürünü** olduğu kanısındaysanız; eski yazı ve fesin kaldırıl-

ması sizin için devrim veya inkılâp değildir. Yani «Atatürk devrimleri» şeklinde ifade edilen atılımlar birer reform olur. Toplumun temel ilişkilerini değiştirmeden bazı düzeltmeler yapılmış demektir.

O zaman her kim «devrim» veya «düzen değişikliği» laflarını etse hemen ona sormalıyız: Toplumumuzun belirleyici temelleri neler? Düzen dediğin şeyden ne anlıyorsun? diye.

Yani her devrimciyim diyen esasında aynı şeyi anlamıyor ve kastetmiyor.

Sosyalistler toplumsal ilişkilerde üretim araçları üzerinde mülkiyeti ve üreticinin durumunu temel alırlar. Eğer bu ilişkide ileriye doğru bir değişme, bir gelişme olmuşsa, bir toplumsal devrimden söz edebiliriz. Bu değişmenin ileriye doğru olup olmadığının kıstası da üretici güçlerdeki gelişmedir. Değişiklikler emeğin verimliliğini artırıyorsa ilericidir, azaltıyorsa gericidir.

Kapitalizmin temel özelliği, üretim araçlarının burjuvazinin mülkiyetinde olmasıdır. Burjuvazinin karşısında ise, yaşayabilmek için işgücülerinden başka satacak birşeyleri olmayan işçiler vardır. Bu sistemin **temelden** değişmesi, üretim araçları üzerindeki mülkiyetin değişmesi ile mümkündür. Yani fabrikaların, çiftliklerin, bankaların, ticarethanelerin burjuvazinin elinden alınması ve işçi sınıfının eline geçmesine toplumsal devrim veya inkılâp diyebiliriz. Bu belirleyici değişikliğin dışındaki yenilikler devrim değil, birer reform olacaktır. Bugün kapitalizmin temel direğine, **burjuvazinin üretim araçları üzerindeki mülkiyetine** darbe indirmeyen bir harekete toplumsal devrim denemez.

Ülkemizde yaygın olarak yanlış anlaşılan konulardan biri de ilericilik ve gericiliktir.

İlericilik dendi mi birçok insanın aklına Batılılar gibi giyinmek ve yaşamak geliyor. Öztürkçe kullanmak ilericiliğin mihenk taşı sanılıyor. Çarşaf giymek, eski yazı yazmak, dine bağlı olmak da gericilik kabul ediliyor.

Sosyalistler için böyle bir şey söz konusu değil. Sosyalistler için giyinme biçimi, kullanılan kelimeler, kullanılan yazı türü ve hatta dine bağlılık ilericiliğin veya gericiliğin mihenk taşları değil.

Bu düzenin temel dayanağı kapitalistlerin sömürüsüdür. Tekelci kapitalistler sadece işçileri değil, diğer emekçileri de sömürürler. Hele daha gelişmiş ülkelerin tekelci kapitalistleri başka ülkelerin halklarını da ezip sömürürler. Bugün ilericiliğin kıstası bu sömürüye karşı çıkıp çıkmamaktır. Emperyalistlerin, yerli tekelci kapitalistlerin, ağaların baskı ve sömürüsüne karşı çıkanlar ilericidir. Bu düzeni savunanlar ve susanlar ise gericidir.

Kafası «dil devrimi,» «harf devrimi,» «şapka devrimi» gibi kavramlarla dolu olanlar için ise şapka giymek ilericilik, sarık giymek gericiliktir.

Sosyalistler için baş hedef din değildir. Baş hedef sömürü ve baskı düzenidir. Sömürücülerin kendi baskı ve sömürülerini sürdürmek için dini kullanmalarına karşı tüm gücümüzle mücadele ederiz. Ama dini inançlarını sömürüye karşı mücadelede kullananlarla da sömürücülere karşı işbirliği yaparız. Devrimciliği din düşmanlığı zannedenlerin kafasındaki devrimcilik anlayışı sosyalistlik değildir. Böyle düşünenin kafasındaki devrimcilik, «şapka, dil, yazı devrimciliği», kafasındaki düşman ise fes isteyen, eski yazı yazan, arapça öğrenmeyi savunandır. Sosyalistlerin düşmanı gericiliktir. Ama bizim gericilikten anladığımız şey, sömürü ve baskıyı savunmaktır. İlericiliğin mihenk taşı, bu düzenin temelini oluşturan sömürü ve baskıya karşı alınan tavırdır.

İlericilik - gericilik kavramları gibi sağcılık ve solculuk kavramları da tam oturmamıştır. Birçok insan sağcılığı dine bağlılık, solculuğu ise düzene ve genellikle dine karşı olmak şeklinde anlamaktadır. Sömürücülerin istediği de budur. Böylece belki ilericilerin safında yer alabilecek dinine bağlı bir çok insanı kendi saflarına çekmekte ve birçok ilericiyi de dinine düşkünlerde uğraştırıp

hedef şaşırtmaktadırlar. Bu işte o kadar başarılı olmuşlardır ki, bilerek veya bilmeyerek bu işe alet olanlar, sağcılığı ve solculuğu Kuran'a bile sokmuşlar ve Kuran'a sağcıları övdürtmüşlerdir.

Sömürücülerin bu başarılı oyununu iyice bozmalıyız. Birinci derecedeki düşmanlara karşı mücadele etmek varken, bugün için önemli olmayan çelişkilerin üzerine yanlış şekilde giderek bunlara uzlaşmaz çelişki niteliği aldırmanın anlamı yoktur.

Sağcılık, bu baskı ve sömürü düzenini korumak demektir. Solculuk ise bu düzene karşı mücadele etmek.

Bazı kişiler halk arasında yaygın olarak tekrarlanan «ne sağcı, ne solcu, futbolcu» lafına çok uyarlar. Sanki tarafsızlarmış, objektiflermiş gibi havalar takınırlar.

Hayatta tarafsızlık diye bir şey yoktur. Sağcılığın ve solculuğun sınırı jilet kenarı gibidir. Üstünde durulmaz. Bu baskı ve sömürü düzenine karşı çıkanlar solcudur, ilericidir. Bu baskı ve sömürü düzenini **açıkça** veya **susarak** savunanlar ise sağcıdır, gericidir. Bu düzene karşı çıkmayan tarafsız değildir. Karşı çıkmayarak, bu düzenin açık savunucularının safında yer almıştır.

Bugün kullandığımız devrim sözünün ikinci anlamı ihtilal'dir.

Sosyalistlerin anladığı anlamda bir toplumsal devrim olabilmesi, yani fabrikaların, çiftliklerin, büyük arazilerin, bankaların, büyük ticaret şirketlerinin, madenlerin sömürücülerin elinden alınabilmesi için iktidara gelmek gerekir. İktidara gelinmedikçe de düzen temelden değiştirilemez.

Burjuvazi birçok ülkede iktidara ihtilâl'le gelmiştir. Burjuvazinin emekçilerin mücadele etme ve örgütlenme özgürlüklerini kısıtladığı, baskı uyguladığı, kan akıttığı ülkelerde emekçiler ihtilâl yapmışlar, iktidarı silah zoruyla almışlardır.

V. Toplumsal Devrimin Koşulları Nelerdir?

Biraz okumuş yazmış bir sosyaliste sorun: «Toplumsal devrimin objektif koşulu nedir?» diye. Size makineli tüfek gibi cevap verecektir: «Bir üretim biçiminin yıkılıp yerine başka bir üretim biçiminin yerleşebilmesinin objektif koşulu, eski üretim biçiminin üretim ilişkilerinin üretici güçlerin gelişimi önünde bir engel oluşturmasıdır.»

Bunun anlamı ne? Siyasi olayları nasıl etkiler? diye sorun, makineli tüfek genellikle tutukluk yapar. Cevap alamazsınız.

Toplumsal devrimin objektif koşulu konusunu ezberlemek değil, kavramak gerek.

Kapitalizm bazı dönemlerinde işçi sınıfının kendine yönelttiği saldırılara başarıyla karşı koymuştur. Paris proletaryası 1848 yılı Haziran ayında fransız burjuvazisine karşı başkaldırmıştır. Ama yenilmiştir. 1870 yılında Alman - Fransız Savaşından sonra Alman ordularınca kuşatılan Paris'te burjuvazi teslim olunca, Paris Komünü doğmuştur. Ama komün deneyi de başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

1917 Ekiminde ise Rusya'da sonuç farklı olmuştur.

1850'lerin, 1860'ların kapitalizmini 1910'ların kapitalizminden ayıran özellikler nedir. Bu özelliklerin kapitalizmin yıkılabilmesi, yani toplumsal devrimin objektif koşulu ile bağlantısı nedir?

Kapitalizmin rekabetçi kapitalizm ve tekelci kapitalizm dönemlerini ayırmak gerekir.

Kapitalizmin genel yasası, burjuvaların kârlarını azamileştirmeye çalışmalarıdır. Ancak kârın azamileştirilmesi çabası, rekabetçi kapitalizm ve tekelci kapitalizm koşullarında farklı siyasi sonuçlara götürür, üretici güçlerin gelişimini farklı etkiler.

Rekabetçi kapitalizm döneminde, sanayi kapitalisti pazarladığı malların fiyatlarını etkileyemez. Piyasa fiyatları, tek tek kapitalistlerin iradeleri di-

şında oluşur. Kapitalist, satın aldığı hammaddeleri de piyasadaki veri fiyatlardan alır. İşgücünün fiyatı da (ücret), üç aşağı beş yukarı bütün işletmelerde aynıdır. Rekabetçi kapitalizm döneminde, kârını azamileştirmeye çalışan bir kapitalist, sattığı malların fiyatlarını artıramaz. Satın aldığı hammaddelerin ve işgücünün fiyatını da düşüremez. Kârını artırmak için yapabileceği tek şey, emeğin üretkenliğini artırmaktır. Aynı miktar işçi ile belli bir sürede daha fazla mal üretip, üretim maliyetini düşürmektir. Özetle; rekabetçi kapitalizm döneminde kârını azamileştirmeye çalışan kapitalist, üretici güçlerin gelişimi önünde bir engel değildir. Aksine üretici güçleri alabildiğince geliştirir.

Sermaye birikimi, kapitalizmin temel yasalarından biridir. Elde edilen kârın önemli bir kısmı sermayeye dönüştürülür (sermayenin yoğunlaşması) veya küçük işletmeler büyükleri tarafından yutulur (sermayenin merkezileşmesi). Bu gelişim sonucunda öyle bir noktaya gelinir ki, servet ve sermaye az sayıda elde toplanır. Rekabetçi kapitalizm tekelci kapitalizme dönüşür.

Kapitalistin, kârını azamileştirme çabası tekelci kapitalist için de geçerlidir. Ancak tekelci kapitalist için kârın azamileştirilme yolları da artmıştır. Tekelci kapitalist, üretimi kısarak malları

değerlerinin çok üstünde fiyatlarla satar. Hammaddeleri değerlerinden düşük fiyatlarla satın alabilir. Bu arada, teknolojiyi geliştirerek, emeğin üretkenliğini artırarak da maliyetleri düşürmeye ve böylece kârını artırmaya çabalayabilir. Rekabetçi kapitalizm döneminin kapitalistinin kârını artırabilmesinin tek yolu üretici güçlerin geliştirilmesi iken, tekelci kapitalist için artık böyle bir zorunluluk yoktur. Yeni yollar açıktır. Tekelci kapitalist, tekel kârı aracılığıyla toplam kârını artırabilir. Üretici güçleri geliştirme eğilimi, kârına yapacağı katkıya bağımlıdır. Tekel kârının mümkün olması, kapitalizmin üretici güçlerin gelişimi önünde bir engel oluşturmasına yol açar. Tekelci burjuvazi üretici güçleri geliştirmeye devam eder, ama üretici güçlerin gelişimini sürekli olarak da köstekler.

Tekelci kapitalizm ve tekel kârı olanağı, üretici güçlerin tam kapasite gelişiminin engellenmesini gündeme getirir. Kapitalizm tarihi açıdan gericileşir. Kapitalizmin karşısına ne çıkacaktır? Üretim araçları üzerindeki hangi tür bir mülkiyet biçimi, üretici güçlerin hiç kösteklenmeden tam kapasite ile gelişmesini sağlayacaktır? Hangi üretim biçimi, tarih sahnesinde, kapitalizmin gericileşmesiyle boşalan yeri alacaktır? Hangi sınıf, insanın doğa üzerindeki hakimiyetinin kısıtlanmadan artırılabilmesinin şartlarını yaratacaktır?

Bu soruların cevabı açıktır: Sosyalizm ve işçi sınıfı. Kapitalizmin gericileşmesiyle, onun yerini sosyalizm dolduracaktır. Buna önderlik edecek olan sınıf da, üretici güçlerin gelişim düzeyinin devrimcileştirdiği proletaryadır.

Toplumsal devrimin objektif koşulu, kapitalizmin bir üretim biçimi olarak gericileşmesidir. Tekelci kapitalizmle birlikte, kapitalist üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişimi önünde bir engel oluşturmasıdır, gericileşmesidir. Tekel kârının ortaya çıkışı, bu gericileşmede temel noktadır.

Ancak iş bunlarla da bitmez. Bir üretim biçimi olarak gericileşen kapitalizm, yine tekel kârı mekanizması aracılığıyla sınıfsal düşmanlarını da artırır. Mezar kazıcılarını çoğaltır. Eski dostlarını düşman yapar.

Rekabetçi kapitalizm döneminde kapitalistin tek kâr kaynağı işçi sınıfıdır. Sanayi kapitalisti köylüleri sömüremez. Köylülükle burjuvazi arasında bir düşmanlık yoktur. Aksine bir dostluk vardır. Köylüler, feodallerle olan mücadelelerinde, «düşmanımın düşmanı dostumdur» anlayışıyla, feodallerin düşmanı olan burjuvaziyle ittifak yapmışlardır. Rekabetçi kapitalizm döneminde bu ittifak devam eder. İşçilerin burjuvalara karşı yükseltikleri mücadelede ise, köylülük burjuvazinin safındadır. Fransa'da işçi sınıfının 1848 ve 1870

yenilgilerinin en önemli nedenlerinden biri bu saflaşmadır.

Peki, köylülüğü işçi sınıfının safına nasıl çekmişler? Binlerce işçi köylere gidip dertlerini mi anlatmış? Köylüleri işçiler ikna mı etmiş?

Hayır.

Köylüleri işçilerin yanına hayat itmiş. Kapitalizm itmiş. Köylüler, «düşmanlarımın düşmanı dostumdur» anlayışıyla hareket ederken, bu kez yanlarında işçi sınıfını bulmuşlar.

Bu ne sihirdir, ne de keramet. El çabukluğu filan da yoktur. Kapitalizmin bizlerin iradesinden bağımsız işleyişi bu sonucu doğurmuştur.

Şimdi bunu görelim.

Rekabetçi kapitalizm döneminde, sanayi burjuvazisinin uzlaşmaz çelişkilerinin bulunduğu tek güç işçi sınıfıdır. Köylülük, burjuvazinin müttefikidir. Ama tekelci kapitalizm dönemine geçişle birlikte, tekelci kapitalistler malları değerlerinin üzerinde fiyatlarla satmaya başlar. Aldıkları hammaddelerin fiyatları ise genellikle gerçek değerlerinin altındadır. Tekelci kapitalistler, bu yolla, işçi sınıfı dışındaki emekçi sınıf ve tabakaları da sömürmeye başlar. Tekelci kapitalistlerin kârının iki kaynağı olur: Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak

sömürdüğü işçilerden elde ettiği artık-değer ve tüm emekçileri sömürmesinden elde ettiği tekel kârı. Kapitalistin kârını «şu kadarı artık-değer, şu kadarı tekel kârı» diye bölemeyiz, ama bunun sınıfsal plandaki yansımasını görebiliriz. Ülke içinde o güne kadar burjuvazinin karşısında yer almamış olan emekçi sınıf ve tabakalar, hayatın zorlamasıyla işçi sınıfının yanına itilir.

İş bununla da bitmez.

Rekabetçi kapitalizmden tekelci kapitalizme geçiş, daha ucuz hammadde kaynakları ve işgücü ile daha kârlı pazarlar peşinde koşan kapitalistlerin dünyayı aralarında paylaşmalarına ve geniş alanları sömürgeleştirmelerine yol açtı. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin halkları, hayatın zorlamasıyla kapitalizmin karşısına dikildi.

Böylece gerek gelişmiş kapitalist ülkelerde, gerek sömürgeleştirilen ülkelerde kapitalizme karşı bir cephe oluştu. Kapitalizmin mezar kazıcıları çoğaldı. Toplumsal devrimler çağı açıldı. Kapitalist üretim ilişkilerinin üretici güçlerin gelişimi önünde bir engel oluşturmasına yol açan etkenler aynı zamanda işçi sınıfına güçlü müttefikler de sağladı. Kapitalizmin uzlaşmaz düşmanı olan işçi sınıfı, aynı zamanda, tarihi açıdan kapitalizmin gericileşmesiyle birlikte onun yerini alan sosyalizmin de temsilcisiydi.

Rekabetçi kapitalizmin tekelci kapitalizme dönüşmesinin diğer bir sonucu ise, kapitalizm cephesinde açılan gedikler oldu. Dünyanın emperyalistler tarafından paylaşılması ve çeşitli emperyalist güçlerin birbirlerinin elindeki sömürgelere göz koymaları sonucunda I. ve II. Dünya Savaşları (Yeniden Paylaşım Savaşları) çıktı. Bu savaşlar hem kapitalizmin cephesini böldü, hem de yarattığı yoksullaşma ile emekçi kitlelerin mevcut baskı ve sömürü düzenine karşı başkaldırmalarına yol açtı.

Bütün bu nedenlerden dolayı, rekabetçi kapitalizm, kendi işleyişinin doğal ve kaçınılmaz sonucu olarak tekelci kapitalizme dönüşürken, genel bunalıma girdi. Emperyalizm dönemiyle birlikte kapitalizmin genel bunalım çağı başladı. Tekel kârının ortaya çıkması, kapitalizmi gericileştirdi; sosyalizmi tarihi açıdan alternatif olarak çıkardı. Toplumsal devrimin objektif koşulu ortaya çıktı. Rekabetçi kapitalizm döneminde burjuvazinin safında yer alan bazı emekçi sınıf ve tabakalar, tekel kârı olgusuyla birlikte kapitalizmin sömürü alanı içine sokuldu ve kaçınılmaz olarak kapitalizme karşı mücadelede işçi sınıfının müttefiki oldu. Böylece toplumsal devrimler çağı açılmış oldu.

Emperyalizmin doğal ve kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan yeniden paylaşım savaşları da,

hakim sınıflar cephesinde gedikler açıp, onları zayıflatarak ve emekçi kitleleri hareketlendirerek, toplumsal devrimi kolaylaştırdı.

Toplumsal devrimin gereğini kavradıktan sonra karşımıza çıkan başka sorular var.

Kapitalizm feodalizmin bağrında gelişmişti. Çözülmekte olan feodal yapı içinde küçük kapitalist birimler yaşayabiliyor ve bunlar geliştikçe de feodalizmin tasfiye süreci hızlanıyordu. Ancak iktidar feodallerin elindeydi. Burjuvazi, iktidardan pay istemeye başladı. Toplumsal yapıda ekonomik gücü ve toplumsal etkinliği artmıştı. Bunu iktidarda yansıtmak istiyordu. Burjuva demokratik devrimleri bunu gerçekleştirdi.

Kapitalizmden sosyalizme geçiş ise farklı bir süreç izler.

Kapitalizmin bağrında, sosyalist üretim ilişkilerinin geçerli olduğu üretim birimleri gerçekleştirilemez. Sosyalizmi kurabilmenin, toplumsal devrimi gerçekleştirebilmenin yolu iktidarın alınması ve üretim araçlarının devletleştirilmesidir. Feodalizmden kapitalizme geçişte üretim araçları üzerindeki mülkiyet bir miktar değişti. Sömürü ortadan kalkmıyordu. Biçim değiştiriyordu. Feodaller topraklara, kapitalistler fabrikalara sahipti. Kapitalistlerin feodallerin topraklarında gözü yoktu. Fransa'da gelişen burjuvazi, köylülerin feodallerin

topraklarını paylaşmalarını destekledi. Almanya'da ise böyle birşey dahi olmadı. Ancak kapitalizmden sosyalizme geçişte durum farklıdır. Her şey, sömürüde kullanılan tüm üretim araçları üzerinde dönmektedir. Üretim araçları üzerindeki mülkiyet, sömürücü sınıflardan emekçi sınıfların eline geçecektir. Baskı ve sömürüye dayalı bir düzen yıkılacaktır. Sömürenler mülksüzleştirilecektir.

Bu durumda, kapitalizmden sosyalizme geçişin ilk aşaması, iktidarın alınmasıdır. Mevcut iktidarın yapısı, iktidara karşı mücadele edenleri belirler.

Diyelim ülkede kapitalizm iyice gelişmiş. Küçük üreticilik, feodal kalıntılar büyük ölçüde tasfiye olmuş. Siz de sömürüyü ortadan kaldırmak istiyorsunuz. Kapitalist sömürünün ortadan kaldırılabilmesinin yolu, kapitalistlerin sömürü aracı olan üretim araçlarını kollektifleştirmektir. Toplumsal devrimi gerçekleştirebilmek, kapitalizmden sosyalizme geçebilmek için öncelikle iktidarı almak zorundasınız. Kapitalizmin bağrında sosyalist üretim ilişkilerini peydarpey yerleştiremezsiniz. Hükümetlerin değişmesi de meseleye bir çözüm getirmez. Önemli olan hükümetlerin değil, tepeden tırnağa bir düzenin değişmesidir.

Toplumsal devrime ilişkin olarak karşılaştığımız başka bir sorun, kapitalizmden sosyalizme ge-

çişin tek tek ülkelerde mi, bir grup ülkede mi, bir ülkenin bir bölümünde mi, yoksa tüm dünyada mı olacağıdır.

Toplumsal devrimin ilk aşaması iktidarın alınmasıdır. İktidarı ülkenin tümünde de alabilirsiniz, Kore'de ve bir zamanlar Vietnam'da olduğu gibi bir kısmında da. Çeşitli ülkelerdeki sosyalistler arasında dayanışma görülmüştür. Ama birden fazla ülkenin emekçi sınıflarının ortaklaşa olarak bu birkaç ülkenin hakim sınıflarına karşı başkaldırdıkları ve sosyalistlerin de ortak eylemiyle iktidarı aldıkları bir örnek yoktur.

Bu broşürde sürekli olarak vurguladığımız bir konu var: Sosyalistler tarihi gelişime ters düşemezler. Sosyalistler iradeleriyle tarihi belirleyemezler. Toplumların bizim irademizden bağımsız işleyiş yasaları vardır. Biz bu yasaları, toplumun dinamiğini, sınıflar mücadelesinin mevcut durumunu kavramaya çalışır ve cennetten daha güzel bir dünya yaratabilmek için mevcut düzene karşı kendiliğinden sürdürülen mücadeleyi daha örgütlü ve bilinçli bir düzeye yükseltmeye çalışırız.

En genel hatlarıyla baktığımızda, sosyalizm işçi sınıfının dünya görüşüdür. Üretim araçlarının özel mülkiyetten çıkarılıp işçi sınıfının devletinin eline verilmesi, işçi sınıfının çıkarları doğrultusundadır. Ama iş hiçbir zaman burada bitmemektedir. Burjuvazi ve proletarya hiçbir zaman yalnız başlarına kalmamışlardır. Sürekli olarak ara sınıflar var olmuştur.

Hele işçi sınıfının henüz fazla gelişmediği ülkelerde durum ne olacaktır? Köylülüğün çoğunlukta olduğu ülkelerde, toplumsal devrimi gerçekleştirmek için önce kapitalizmin geliştirilmesine, bu sayede işçi sınıfının sayısının artırılmasına mı gidilecektir? Sosyalizm programı ondan sonra mı gündeme getirilecektir?

Hangi durumlarda işçi sınıfı dışındaki emekçi sınıf ve tabakaları mücadelemizde gözönünde tutacağız? İşçi sınıfı gelişmemişse ne yapacağız?

Bu sorulara, Türkiye'deki duruma bakarak kısmen kısaca cevap verelim. Bu soruların cevapları, kesintisiz devrim teorisinin konusudur. Bu teori, bir taraftan sosyalizme kadarki aşamaları, her aşamada neler yapılacağını ele alır, diğer taraftan da sosyalizmden sonraki aşamaya geçişi.

VI. Türkiye'de Hangi Sınıfların Çıkarları Devrimden Yana?

İnsanların düşüncelerini ve davranışlarını çıkarları belirler. Eğer insanların çıkarlarına aykırı şeyleri şu veya bu şekilde onlara kabul ettirirseniz, bir süre sonra bu işin suyu çıkar. Sömürücüler ken-

di çıkarları için mücadele ederken, sömürülen emekçilerin kendi gerçek çıkarlarının nerde olduğunu öğrenmelerini önlemeye ve bunları öğrenenlerin de mücadeleye girmelerini engellemeye çalışırlar.

Sınıf mücadelesi, hayatlarını aynı şekilde kazanıp, çıkarları bir olan insanların meydana getirdiği bir sınıfın başka bir sınıfa karşı daha iyi bir hayat için verdiği mücadeledir. Burjuvazi sınıf mücadelesinin çok iyi farkındadır. Attığı her adımı kendi sınıf çıkarlarını düşünerek atar. Yani sınıf mücadelesi devrimcilerin ortaya attığı bir şey değil. Hayat, sınıf mücadelesidir. Tarih, sınıfların, çıkarları birbirleriyle çelişen insan gruplarının mücadelesidir. Marx, sınıf mücadelesini ne icad etmiştir, ne de keşfetmiştir. Marx'ın en önemli tespiti, sınıf mücadelesinin işçi sınıfının iktidarı doğrultusunda geliştiğidir. Tarihin tekerleğinin işçi sınıfının iktidarı ve daha sonra sınıfsız toplum doğrultusunda döndüğüdür. Biz istesek de istemesek de, farkında olsak da olmasak da bir mücadele sürüyor. Yaşıyorsak bu mücadelenin içindeyiz.

İşçiysek, üretimizin artması için, daha insanca ve onurlu bir hayat yaşayabilmek için hayat bizi zorluyor. Ev kirası zorluyor. Taksitler zorluyor. Çocuğun okuldaki ihtiyacı, ayakkabısı, elbisesi zorluyor. Pahalılık zorluyor.

Toprağı olmayan bir köylüysek, yaşayabilmek için ağayla mücadele gerekiyor veya gerekecek.

Memursak, küçük üreticiysek, küçük esnafsak, hayat bizi bir şeylere zorluyor.

Hele hele her gelen gün bir önceki günden daha kötüyse ne yapacağız? Durumumuz daha iyileşecek umuduyla aldığımız malların taksitlerini ödeyemezsek, bakkalın borcu birikirse, elimize geçen parayla artık filemizi dolduramazsak, ne yapacağız?

Yapılacak tek şey var. Bizim gibi olanlarla birlikte, her gelen günün bir önceki günden daha iyi olması için mücadele etmek.

Bu mücadelede taraflardan biri biziz. Emekçiler. Diğer taraf kim?

Diğer tarafta da, mutluluğunu bizim mutsuzluğumuz üzerine kuranlar var. Emperyalistler, yerli tekelci burjuvalar, tefeciler, toptancı tüccarlar, toprak ağaları var. Bu sömürücüler, bizim kanımızı eme eme yaşıyor. Hem de ne yaşama. Bu sülüklerin kanımızı emmesine bir DUR demezsek, dertlerimize bir derman bulamayız.

Ezilenlerin ortak çıkarları, ezenlere karşı birlik olmayı gerektiriyor. Ezenleri, sömürenleri sırtından söküp atmayı gerektiriyor.

Daha iyi yaşamak, daha onurlu yaşamak için tek yol bu.

Ezen ve sömürenlerin gücü iki şeyden gelir:

(1) Fabrikalara, büyük topraklara, bankalara, büyük şirketlere sahip olmalarından,

(2) İktidarda olmalarından.

Sahip oldukları serveti kullanarak emekçileri sömürürler, iktidarı alırlar ve iktidarda kalırlar. İktidarda olarak da emekçileri daha fazla ezerler ve sömürülerini daha da artırırlar.

Sömürüyü ve baskıyı ortadan kaldırmanın tek ve tek yolu, sömürüyü ve baskıyı yapanlardan kurtulmaktır. Hastalıktan kurtulmanın tek ve tek yolunun mikroptan kurtulmak olması gibi.

O zaman yapılacak tek şey var: Bu sömürü ve baskı düzeninden hoşnut olmayan hangi sınıf ve tabaka varsa, onları biraraya getirmek, sömürüyü ve baskıyı kaldırmak için iktidar mücadelesine sokmak. Eğer ülkemizde baskı altında tutulan uluslar varsa, onları da bu mücadeleye katmak.

Peki, bu düzenden memnun olmayanlar ne için biraraya getirilecek?

Bu düzenden memnun olmayanlar da tek bir sınıfı oluşturmuyor. Hayatlarını kazanma biçimlerine göre, emekçileri de sınıflara ayırıyoruz. Bu

sınıfları ve çıkarlarının ne olduğunu şöyle sıralayabiliriz:

(a) **İşçi sınıfı**: Türkiye'de toplam 5 milyona yakın işçi vardır. Fabrikalarda, çiftliklerde, atelyelerde, dairelerde milyonlarca işçi arslanın ağzından ekmeği koparmak için mücadele etmektedir. 4 milyon civarında işçiyi doğrudan doğruya patronlar sömürmektedir. 1 milyon civarında işçi de hakim sınıfların devletinin kapısında çalışmaktadır. Bunlar da aynı şekilde sömürülürler. İşçiyi günde belli bir saat çalıştıran patron, bu çalışmanın karşılığı olarak işçiye ancak kıt kanaat geçinmesini sağlayacak bir ücret verir. İşçi ise günlük çalışması esnasında bu ücretten çok daha fazla değer yaratır. Bu yarattığı değer ise patrona gider. Yani işçi ayda diyelim 1 gün kendine çalışıyorsa, geri kalan günlerde patrona çalışır. İşçi sınıfının bu sömürüyü ortadan kaldırabilmesinin tek yolu, fabrikaların, çiftliklerin mülkiyetini patronların elinden almasıdır.

Peki, bu nasıl olacak? Bir fabrikanın işçileri bir araya gelip, fabrikayı satın mı alacaklar? Yoksa patronu atıp fabrikayı ele mi geçireceklər?

Satın almaya kalksalar, buna paraları yetmez. Patronu bir hali yoluna koyup fabrikayı ele geçirmeye kalksalar, karşılarında hemen jandarmayı

ve polisi bulurlar. Jandarma ve polis bu kez fabrikanın işçilerini bir hali yoluna sokar.

O zaman, yapılacak tek şey beraber hareket edecek dostlar aramak. Yani çıkarları aynı olan, bizim fabrikanın işçileri gibi sömürüye ve baskıya bir DUR demek isteyen, ama gücü kendi başına buna yetmeyen başka işçiler. O zaman, dostumuzun dostu bizim de dostumuz, dostumuzun düşmanı bizim de düşmanımız olacak.

Diğer fabrikanın işçileriyle ne için biraraya geleceğiz? Programımız ne olacak?

Programımız, sömürünün ve baskının kaldırılabilmesi için fabrikaların mülkiyetini patronların elinden almak ve üretenlerin aynı zamanda yönetenler olduğu yeni bir düzen kurmak olacak.

Peki, fabrikaların mülkiyetini burjuvaziden alınca kime vereceğiz? Her işçi bir tezgah alıp, kendi atelyesini mi kuracak? Herkes ayrı bir baş mı çekecek?

Birlikte cevap verelim. Böyle bir şey mümkün olabilir mi? Eğer bir fabrikada otomobil üretiliyorsa, her işçi kendi aletini veya makinasını alıp kendi başına otomobil üretebilir mi? Tabii ki hayır. Üretimde işbölümü o kadar gelişmiştir ki, her işçi zaten arabanın sadece çok küçük bir parçasını yapmayı öğrenmiştir. Kullandığı araç da sade-

ce o parçayı üretmekte kullanılır. O zaman, fabrikayı ele geçirsek, onu parçalamak hatalı olur. Araba üretilebilmesinin tek yolu, o fabrikayı ortak mülkiyete geçirmektir.

Ama kimin ortak mülkiyetine? Sadece o fabrikada çalışanların mı?

Hayır, tabii. Her fabrika sadece o fabrikada çalışan işçilerin mülkiyetinde olsa, halkın tümüne yararlı olacak bir işleyiş sağlanamaz. Birbirine mal satan, birbirinden mal alan fabrikalar kârlarını artırmak için birbirini aldatmaya çalışır. Bugünkü düzende karşılaştığımız bireycilik ve her türlü pislik hortlar. İşçi sınıfı bölünür, birbirine düşer. Rakip şirketler ortaya çıkar. Ülkenin sorunlarını kökten çözecek planlı ekonomi gerçekleştirilemez.

Bütün bu nedenlerden dolayı, fabrikaların mülkiyeti emekçilerin devletinde olmalı. Bu fabrikaların kazancının bir kısmı, o fabrikada çalışanların ev, yiyecek, okul ihtiyaçlarına harcanacak. Diğer kısmı ise emekçilerin devletine aktarılacak. Emekçilerin devleti ise bu gelirle yollar, hastaneler, okullar yapacak; çocukların parasız okuyabilmelerini, hastaların parasız tedavi edilebilmelerini sağlayacak. Yaşlıların hayatını garanti altına alacak. İçten ve dıştan düzene yönelecek saldırılara karşı tedbirler alacak. Bütün bunlar ve daha bir

sürü iyi şey, emekçilerin iktidarı altında gerçekleştirilecek.

Böyle bir programı hemen gerçekleştirebilir miyiz? Bütün emekçilerin çıkarları, tüm üretim araçları (fabrikalar, tarlalar, makinalar, v.b.) üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılıp, emekçilerin devletinin mülkiyetinin yerleştirilmesini mi gerektiriyor? Herkes bütün üretim araçlarının kamu mülkiyetinde olmasından mı yana?

Hayır. Eğer böyle olsaydı sosyalizme hemen geçebilirdik.

Bugün eğer bütün üretim araçlarının emekçilerin devletinin eline verilmesini savunsak, sadece işçi sınıfı bu mücadeleye katılır. İşçi sınıfı dışındaki emekçiler bizim bu çağrımıza cevap vermezler. Veya verirler, ama bu cevap «hayır» olur.

İşçi sınıfının çıkarı, bütün üretim araçlarının emekçilerin devletinin eline geçmesidir.

Ama diğer emekçiler böyle bir isteğe **bugün** «evet» demezler.

Milyonlarca topraksız ve az topraklı yoksul köylü, bugün ne istiyor? Toprak. Yani özel mülkiyet. Milyonlarca yoksul köylüyü bu baskı ve sömürü düzenine karşı harekete geçirmenin tek yolu, onların çıkarlarına da hizmet edecek ortak bir

program ortaya çıkarmaktır. Yoksul köylü, ağasının toprağında yarıcı olarak çalışır. Ürettiği ürününün bir kısmını toprak kirası olarak ağasına verir. Eğer işlediği toprağı ağadan alabilirse, toprak kendisinin olursa, ürününden ağaya pay vermeyecektir. Toprağı olursa, ailecek Çukurova'da, Ege'de çadırlarda sürünüp işçilik etmeyecektir.

Peki, bu yoksul köylü işlediği toprağı ağasının elinden nasıl alacak?

Parasını ödeyerek mi?

Bu iş biraz zor. Toprağı alsa bile, ya taksidini ödeyemez, ya toprağı işleyecek alet edevat alamaz, ya tohumluk bulamaz, ya gübre ve tarım ilacı alamaz. Yani sonunda ağanın eline yeniden düşer.

Hem sonra ağalar bu toprağı nasıl elde etmişlerdir? Birçoğu ulusal kurtuluş savaşı döneminde askerden kaçmış. **Anadolu'yu terkeden ermeninin, rumun toprağına kurulmuştur.** İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra köylere traktör yaygın bir şekilde girince, ağalar **devletin topraklarını** kapatmıştır. Bunların üstüne üstlük, yoksul köylü yıllardır ağayı beslememekte midir? Ürününün en az yarısını her yıl ağaya vermemiş midir? Bugüne kadar beslediği yetmiyormuş gibi, bir de kendi işlediği toprağı ağadan parayla satın mı alsın?

Parayla satın almadı mı, başka tek yol toprağa el koymak. Ama bunu yaptığında da karşısında jandarmayı buluyor. Çeşitli köylerdeki yoksul köylüler birleşseler bile, tek başlarına kaldıkları sürece yenilgiye mahkumlar.

O zaman yapılacak tek şey var:

İşçi sınıfıyla yoksul köylülerin işbirliğini sağlamak.

İşçi sınıfı bugün için, ilk aşamada bütün üretim araçlarını emekçilerin devletinin mülkiyetine geçirmemeli, toprak ağalarının topraklarını yoksul köylülere vermelidir. Yoksul köylüler ise, büyük fabrikaların, çiftliklerin, dış ticaretin, madenlerin burjuvazinin elinden alınıp emekçilerin devletinin mülkiyetine verilmesi için işçi sınıfıyla birlikte mücadeleye girmelidir. Her iki sınıfın düşmanları ortaklaşa olarak iktidardadır. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı yönelttiği her saldırıda, toprak ağaları da burjuvazinin yanındadır. Yoksul köylülerin her toprak işgalinde, burjuvalar ilk başta saldırıya geçer. Düşmanların ittifakı, işçi sınıfını yoksul köylülüğe daha da bağlamaktadır.

Bugün bu düzenden dertli olanlar sadece işçiler ve yoksul köylüler mi? Bu düzenin değiştirilmesinde çıkarı olan başka sınıflar da yok mu?

Var. Küçük burjuvazi var. Yani hayatını kazanabileceği üretim aracına kendi sahip olan, ama bu araç gereci kendi emeğiyle çalıştıranlar. Üretim aracına sahip olmasına rağmen başkasını sömürmeyen, kendisi çalışanlar. Hayatını kendi emeğiyle kazanmasına rağmen üretim aracına sahip olanlar.

Küçük burjuvazinin bu ikili niteliği, onu işçi sınıfıyla burjuvazinin arasında yalpalayan bir sınıf yapar. Eğer küçük burjuvazi de (üretim araçlarına sahip olmasına rağmen) başkaları tarafından sömürülmese, burjuvazinin yanında yerini alırdı. Mal-mülk sahiplerinin safını tutardı. Ama bu düzen küçük burjuvaziyi de ezip sömürdüğünden, onların da çıkarları işçilerin ve yoksul köylülerin yanındadır.

Bu konuya daha somut olarak bakabiliriz.

Ülkemizdeki işçiler yalnız başlarına iktidara gelmeye ve ülkedeki tüm üretim araçlarını ele geçirmeye çalışsalar ne olur? Yoksul köylüler dahil diğer tüm emekçiler ya tarafsız kalır, ya da işçi sınıfına karşı sömürücülerin cephesinde yer alır.

İşçiler ve yoksul köylüler ortaklaşa yola çıksalar, iktidarı aldıklarında da amaçları toprak ağalarının topraklarını yoksul köylülere dağıtmak ve diğer tüm üretim araçlarının mülkiyetini emekçi-

lerin devletine vermek olursa, küçük esnafın veya sanatkarın tavrı ne olur? Köylerde kendi tarlasını kendi emeğiyle işleyen milyonlarca köylü tarlalarının mülkiyetini emekçilerin devletine kolayca verir mi?

Vermez tabii. Vermemek için de işçi - yoksul köylü ittifakının böyle bir iş yapmak için iktidara gelmesini önlemede sömürücülerin safında mücadele eder. Yıllardır Türkiye'de yayılan anti-komünist propagandanın ana dayanaklarından biri, komünistlerin iktidara gelmesi halinde esnafın elindeki dükkanı, köylünün elindeki tarlayı alacağı şeklindedir. Bu propaganda son derece etkili olmuştur ve olmaktadır.

Bu durumda, milyonlarca küçük burjuvayı bizim saflarımıza çekecek, ama işçi sınıfının uzun dönemli mücadelesiyle çelişmeyen bir program lazım.

Kendi toprağını kendi işleyen, buğday, arpa, tütün, çay, şeker pancarı, ayçiçeği, fındık, üzüm, incir, narenciye üreticisinin derdi ne?

Önce işsizlik. Özellikle, genel olarak sadece kendi ihtiyacını karşılamak için buğday, arpa gibi ürünleri üreten küçük tarla sahiplerinin en büyük derdi, baba ölünce miras kalan tarlaların çocuklarının geçimine yetmemesi. Bunun için ailenin bir

kısmı geçimini sağlayabilmek üzere köyden şehre göçer. Avrupa, Avustralya, Arabistan, Libya kapıları da birer umuttur. İşsizlik sorununa çözümü ise ancak emekçilerin iktidarı getirebilir. Emperyalistlerin ülkemizde yağmaladıkları zenginliklerimizle, burjuvazinin, tefecilerin, toptancı tüccarların, ağaların har vurup harman savurdukları milyarlarca lirayla fabrikalar açabiliriz. Milyonlarca işsize iş bulabiliriz. Bugün Türkiye'de doğum kontrolu uygulanarak işsiz sayısı azaltılmaya çalışılırken, sosyalist ülkelerde çok çocuk sahibi olmak teşvik ediliyor. İşsizlik diye bir dert yok. Tam tersine, çalışacak insana ihtiyaç var.

Küçük burjuvazinin diğer bir derdi, hayat pahalılığıdır. Yaşayabilmek için yemek, içmek, giyinmek, barınmak, ısınmak gerekiyor. Ayrıca küçük burjuvaların pulluğa, mibzere, traktöre, gübreye, tarım ilacına da ihtiyacı var. Bunların tümünün fiyatları ise alabildiğine artıyor. Artıran kim? Emperyalistler, yerli tekelci burjuvazi, toptancı tüccarlar. Hayatın pahalılanmasını önlemek için ne yapmak lazım? Hastalığa yol açan mikroptan kurtulmak lazım.

Küçük burjuvaların iki önemli derdi daha var

Önce kredi bulamıyorlar. Tefecilerin eline düşüyorlar. Bütün bir yıl türlü eziyetle yetiştirdikleri ürünleri ya daha tarlada iken çok ucuza ka-

patmak zorunda kalıyorlar; ya da ürününü satıp borcunu ödeyince elinde avucunda pek birşey kalmıyor.

Diğer dertleri de ürünlerinin satış fiyatı. Tütün, incir, üzüm, fındık, narenciye yurt dışına satılıyor. Hükümet bunların taban fiyatlarını düşük tutarak, büyük tüccarların üreticiyi sömürmesine yardımcı oluyor. Oy hesaplarıyla taban fiyatlarını biraz artırsa bile, bundan büyük çiftçilerin ve tüccarların en fazla yararlanabilmesi için her tedbir alınmış oluyor.

Şeker pancarı ve çay da Şeker Şirketi ve Çaykur tarafından Hükümetin kararlaştırdığı fiyatlardan satın alınıyor. Bunları tüccara satma imkanı bile yok. Verilen fiyatlar da köylüyü ne ondüruyor, ne öldürüyor. Süründürüp götürüyor.

Küçük burjuvazinin köylerde yaşıyan kısmının en önemli dertleri bunlar. Dertlerine sebep olan mikroplar da emperyalistler, yerli tekelci kapitalistler, tefeciler, toptancı tüccarlar.

Küçük burjuvazinin şehirlerde yaşıyan kısmı da küçük esnaf ve sanatkarlarla, küçük memurlar

Bunların dertleri de hemen hemen aynı.

Küçük esnaf ve sanatkar, hayatta kalabilmek için çabalar durur. Fabrikalar ve GİMA, Migros

gibi büyük dükkanlar açıldıkça işleri kötüleşir. Hayat pahalılığı iflahını keser. Kredi bulamaz. İş güvenliği yoktur. Sabah erkenden dükkanı açıp gece geç vakte kadar çalışmak zorundadır. Dükkan çocukları besleyemez. Bazısı iflas da eder. İşsiz kalır. Elindeki meslek genellikle fabrikada da geçmediğinden, ya çok düşük bir ücretle iş bulur, ya da sürünür gider.

Küçük memurlarsa, her yıl katsayının artmasını, ve her ay da gelecek aybaşını bekler durur. Hayat pahalılığı öldürür bitirir. İşsizlik, memurluktan ayrılıp başka bir iş tutmalarını önler.

Şehirlerde yaşayan küçük burjuvaların dertlerinin sorumlusu emperyalistlerdir, yerli tekelci kapitalistlerdir, toptancı tüccarlardır. İktidarda bu azınlık bulunduğu sürece, bu düzen kökten değiştirilmediği sürece, küçük burjuvazinin sorunları çözümlenemez.

Şimdi, daha önce söylediklerimizle bunları birleştirelim.

İşçi sınıfı ve yoksul köylülüğün çıkarlarının düşmanı emperyalistler, yerli burjuvazi ve toprak ağaları. Ama bu sömürücüler (Ve özellikle emperyalistler, yerli tekelci burjuvazi, ağalar ve toptancı tüccarlar) sadece işçi sınıfını ve yoksul köylüleri sömürmüyor. Aynı zamanda köylerdeki ve şehir-

lerdeki küçük burjuvaların dünyasını da cehenneme çeviriyorlar. O zaman, programımıza küçük burjuvazinin sınıf çıkarlarını da katarsak, ortak düşmana karşı güçlü bir cephe oluşturmuş oluruz.

Küçük burjuvazinin çıkarları ise işsizliğin ve pahalılığın önlenmesi, ucuz araç gereç, gübre, tarım ilacı sağlanması, ucuz kredi verilmesi, küçük burjuvaların ürünlerinin değerine uyan yüksek fiyatlarla satın alınmasıdır.

İşçi sınıfı, iktidardaki sömürücü azınlığın ezip sömürdüğü küçük burjuvaziyi de iktidar mücadelesinde yanına almak zorundadır. Bunu başarabilmek için de küçük burjuvazinin bu sorunlarını çözmede ona yardımcı olması lazım.

İşçi sınıfının, topraksız ve az topraklı yoksul köylülüğün, küçük burjuvazinin ortak sorunları bu kadar mı?

Hayır.

Ülkemiz bugün bağımsız değil. Doğal kaynaklarımızı emperyalistler yağmalıyor. Ülkemizdeki amerikan üsleri, ülkemize ve halkımıza karşı düşmanlığı olmayan dost sosyalist ülkeleri gözlüyor, tehdit ediyor. Bütün hükümetler, emperyalistlerin ortak örgütü olan IMF'den, Dünya Bankası'ndan, NATO'dan emir alıyor. İpler emperyalistlerin elinde. Ekonomimiz tamamiyle dışa bağımlı, çarpık.

Bu durumdan sömürücülerin zararı yok, kârı var. Yerli sömürücüler, emperyalistlerden güç ve destek alarak ve onlarla ortaklaşa olarak ülkemizi bir yarı-sömürge olarak tutmaya çalışıyorlar. İktidarda bu sömürücü azınlık kaldığı sürece, bağımsızlıktan söz edilemez. Ülkemizin bağımsızlığını ancak emekçi halkın iktidarı gerçekleştirebilir.

Ülkemizde bugün demokrasi de yok.

Demokrasi diye yutturulmaya çalışılan şey, sömürücü sınıfların iç çekişmeleridir. Bugün parlamentoda temsil edilen partilerden hiçbiri emekçilerin çıkarlarını temsil etmemektedir. Hepsi de sömürücü sınıfların şu yada bu kanadının temsilcisidir. Devlet hiçbir zaman tarafsız olmamıştır. Olmayacaktır da. Devlet bugün sömürücülerin devletidir. Sömürücülerin sömürülerini sürdürebilmelerinin bir aracıdır. Sömürücüler, devlet aracılığıyla emekçilerin mücadelesine engel olmaya çalışır. Bu düzende emekçilerin söz hakkı yoktur. Sendika ağası milletvekili veya senatörler bulunabilir. Ama bunlar sömürücülerin değirmenine su taşımaktan öte bir şey yapmazlar. Demokrasi sınırsız özgürlük demek değildir. Hiç bir demokraside düzenin sınırları dışına taşmaya izin verilmez. Türkiye'de hakim sınıfların temsilcilerinin tekrarlamaktan çok haz duydukları bir laf «demokrasinin sınırları demokrasiyi ortadan kaldırmaya izin verecek kadar

geniş olamaz» lafıdır. Demokrasiyi sınıflarla düşünürseniz çok doğru bir laf. İktidarda sömürücü bir azınlık varsa, bunların demokrasisinin sınırları bu iktidara zarar verdirtmeyecek yerlerdedir Eğer emekçi sınıflar iktidarı alacak güce yaklaşırlarsa, hemen «demokrasi tehlikede» çığlıkları atılır. Hak ve özgürlükler kısıtlanır. Aynı şey emekçiler için de geçerli. Emekçilerin iktidarı kurulduğunda da demokrasinin sınırlarını düzenin çıkarları belirleyecek. Demokrasi diye emekçilerin düzenini yıkmak isteyenlere rahatça çalışma imkanı verilmeyecek. Halkın çıkarını koruyanlar için demokrasi olacak; sömürü düzenini yeniden kurmak isteyenler için değil.

Bugün tüm emekçilerin çıkarlarının ortak olduğu noktalardan biri de halk için demokrasinin uygulanmasıdır. İnsanların koyun gibi güdülmediği, emekçilerin kendi çalışma yerlerinde ve emekçilerin devletinin her kademesinde görev alabildiği bir demokrasi, üretenlerin aynı zamanda yönetenler olduğu bir demokrasi. Böyle bir demokrasi ise ancak emekçilerin iktidarı elde etmesiyle sağlanabilir.

Emekçilerin iktidarı için mücadele ederken bu düzenin izin vermek zorunda kaldığı bazı demokratik hak ve özgürlüklerden de yararlanırız ve yararlanmalıyız. Devrimci görüşlerin emekçilere ulaştırılabileceği, halkımızın örgütlü mücadele alışkanlığı kazanacağı, kendi gücüne olan inancını artıracak her türlü yasal olanaktan yararlanmaya çalışırız. Sömürücü sınıflar ise, özellikle çıkmaza girdikleri dönemlerde öncelikle bu örgütlenmelere, bu hak ve özgürlüklere saldırır. Sömürücüler kendi güçlerinden eminseler ve emekçiler çeşitli hak ve özgürlükler istiyorsa, sömürücüler bu demokratik isteklere olumlu cevap verir. Böylece iktidara gelmeden de emekçilerin sorunlarına çözüm getirilebileceği inancını yerleştirmeye çalışır. Ama eğer sömürücüler birbirlerine düşmüşse, kârları azalıyorsa, yaşayabilmek için emekçileri daha fazla sömürmek ve ezmek zorundaysalar, o zaman bütün bu demokratik hak ve özgürlükleri rafa kaldırmaya çalışırlar. Bizleri birer koyun gibi sessiz ve kadere boyun eğmiş,birer robot gibi çalışkan ve itaatkar yapabilmek için baskı uygularla. Bizi saçılan bir tespihin taneleri gibi dağınık ve örgütsüz tutmak isterler. Başeğmeyenlerin başını kesmeye çalışırlar. Milliyetçilik, ırkçılık görünümü altında sömürücülerin hizmetinde çabalar dururlar. İktidardaki sömürücü azınlık açık faşizmi gündeme getirir. Diktatörlüğünü açık açık yapar. Faşizm, emekçilerin kendi çıkarları için yürüttüğü her türlü mücadeleyi tamamiyle durdurmaya çalışır. Sadece sömürücülerin at oynatabileceği bir alan yaratmaya çalışır.

Faşizm sadece işçi sınıfının değil, tüm emekçilerin düşmanıdır.

İktidardaki sömürücü azınlığa karşı mücadeleye giren tüm emekçiler karşılarında tabii ki sömürücüleri bulacaklardır. Ülkemizdeki sömürücüler ise sürekli bir çıkmaz içindedir. Kârlarını artırmak için dışa bağımlı, çarpık bir sanayileşme gerçekleştirmişlerdir. Ama gün geçtikçe içinde bulundukları bataga daha çok gömülmektedirler. Emekçiler demokratik bazı haklar istediklerinde, sömürücüler kendi içinde bulundukları çıkmazdan korkarak bunlara tepki gösterirler. Kendi güçlerinden emin sömürücüler gibi esnek davranamazlar. Emekçilerin her örgütlenmesini ezmeye çalışırlar. Devrimcileri yıldırmak için akla gelmedik işkenceler uygularlar. Devrimcilerin etkisi altında emekçi örgütlerinin kurulma tehlikesi doğarsa, sömürücülerin ajanlarına sahte örgütler kurdururlar. Ezilen ve sömürülen emekçilerin duydukları tepkiyi böylece uyuşturmaya çalışırlar.

Sömürücü sınıfların sürekli olarak çıkmaz içinde bulunduğu ve birbirleriyle didiştiği ülkelerde bütün baskılara rağmen sınıf mücadelesi gelişir ve genellikle devrimcilerin öncülüğünde örgütlenmelere gidilir. Eskiden devlet aracılığıyla örgütsüz kitleleri susturabilen ve devrimcileri sindirmeye çalışan sömürücü sınıflar, bunların etkisiz kaldığını görünce, faşizme kitle tabanı da kazandırmaya çalışırlar. Halkımız üzerindeki baskıları artırırlar. Sivil faşistler, işyerlerini, mahalleleri, şehirleri ve köyleri kontrolları altına alıp, buralarda ilerici, demokrat, devrimci kim varsa sindirmeyi ve bunları temizlemeyi amaçlarlar. Halktan haraç toplarlar. Kendilerinden olmayanlara kan kusturmaya çabalarlar. «Ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız» diye açıkça söylerler.

Bugün işyerlerinde çalışanların, mahallelerde oturanların ortak bir başka derdi sömürücülerin devletinin sürekli varolan ve sömürücülerin içinde bulunduğu çıkmaz zorlaştıkça artan faşist baskılarıdır. MİT, Kontrgerilla gibi gizli örgütler, Amerikan Haberalma Teşkilatı CIA'nın denetim ve yardımıyla bu baskıları sürdürürler. Diğer taraftan bu gizli örgütlerin geliştirdiği faşist komandolar (MHP, ÜGD, Ülkü Bir, v.b.) aracılığıyla işyerlerinde ve mahallelerde hem baskı artırılır, hem buralar tamamiyle denetim altına alınmaya çalışılır.

Faşizme karşı mücadele tüm emekçilerin çıkarınadır. Tüm emekçilerin kabul edeceği ortak noktalardan biridir.

Şimdiye kadar söylediklerimizi şöyle bir özetleyelim :

Bir tarafta işçi sınıfı, topraksız ve az topraklı yoksul köylüler ve küçük burjuvazi var. Bunların ortak dertleri şunlar :

— Bağımsızlığın olmaması,

— Demokrasinin olmaması ve faşizmin saldırılarının giderek artması,

— İşsizlik,

— Pahalılık,

— Yoksulluk,

— İnsanca yaşanılacak şartların hakim sınıflarca engellenmesi.

Bu ortak dertlerimizin sebebi ise sömürücü bir azınlığın baskı ve sömürüsüdür. Kendi mutluluğunu tüm emekçilerin mutsuzluğu üzerine inşa etmiş olan bu sömürücülerin iktidarı ve üretim araçları üzerindeki hakimiyeti sürdüğü sürece, bu dertlerimize derman bulamayız.

Onun için,

— Emperyalizme bağımlılığa (ekonomik, politik, askeri, kültürel) son vermek için,

— Faşist saldırıları defetmek, resmi - sivil, gizli - açık faşist örgütleri ortadan kaldırmak, sömürücüler üzerinde baskı ve emekçiler için tam bir demokrasi uygulayacak halk demokrasisini kurmak için,

— İşsizliği ortadan kaldıracak bir sanayileşme için

— Pahalılığı ortadan kaldırmak için,

— İnsanca yaşanılabilecek bir düzen için

tüm emekçi sınıf ve tabakalar ortak bir mücadeleye girebilir.

Bu mücadele,

— emperyalistlere,

— burjuvaziye ve özellikle yerli tekelci burjuvaziye,

— tefecilere, toptancı tüccarlara, toprak ağalarına

karşı verilecektir.

Hedef iktidara gelmektir. Hedef, iktidardaki sömürücü azınlığın elindeki fabrikaları, bankaları, büyük toprakları, sigorta ve ticaret şirketlerini devletleştirmek ve bunları emekçilerin yararına kullanmaktır. İktidara gelmeden bunlar yapılamaz. İktidara gelip bunlar yapılmadımı da, hiçbir derdimizin dermanı bulunmaz.

Bu sınıf mücadelesi sürerken, Türkiye'de iktidarda bulunan bu sömürücü azınlığın düşmanları sadece bu kadar mı?

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde Türk ulusunun dışında çeşitli ulusal azınlıklar ve kürt ulusunun bir kısmı var. T.C. hükümetleri kürt ulusunun varlığını sözde sürekli olarak reddetmişler, ama kürt ulusu üzerinde yoğun bir ulusal baskı uygulamayı ihmal etmemişlerdir.

Bugün kürtler Türkiye, Irak, İran, Suriye'de yaşamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde ise belli illerde yoğunlaşmanın ötesinde Anadolu'nun hemen her yerinde kürt köyleri ve kürtler vardır. 1923 - 1938 döneminde çıkarılan İskan Kanunlarıyla, onbirlerce kürt zorla göç ettirilmiştir. Kürt ulusu üzerindeki baskı alabildiğine sürmektedir. Ermeniler, rumlar kendi dillerinde yıllardır gazete çıkarabilirken, son birkaç yılda çıkarılan kürtçe yayınlar sürekli kapatılmaktadır. Kürt köyleri sürekli jandarma zulmü altındadır.

Dört ülkeye bölünmüş durumda bulunan kürt ulusunun ekonomik bütünlüğü yoktur. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan kürtler, ekonomik ilişkilerinde büyük ölçüde Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan türklerle içiçedir.

Çıkarları için mücadele eden kürt emekçileri, çeşitli işbirliklerini aramak zorundadır.

Kürt ulusu da sınıflara bölünmüştür.

Kürt işçi sınıfı sayıca azdır. Sınıf çıkarları temelde bütün ülkelerin işçilerinin sınıf çıkarlarıyla aynıdır. Kürt halkının önemli bir bölümü yoksul köylülerden oluşur. Yoksul köylülüğün talebi topraktır, ağaların - şeyhlerin - aşiret reislerinin baskısından kurtulmaktır, ulusal zulmün sona ermesidir.

Kürt işçileri birçok fabrikada burjuvaziye karşı mücadele ederken, yanlarında Irak'taki kürt işçileri veya kürt yoksul köylüleri değil, o fabrikanın, o bölgenin ve diğer bölgelerin Türkiyeli işçileri vardır. Fabrikada sınıf mücadelesi kızıştığında kürt ve türk işçilerinin karşısına Türkiye Cumhuriyeti polisi ve jandarması çıkar ve «sen türksün,» «sen kürtsün» diye ayırım gözetmeksizin saldırır. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan kürt işçilerinin birinci görevi, Türkiye işçi sınıfı olarak Türkiye Cumhuriyeti'ndeki iktidar mücadelesinde öncü yerlerini almaktır.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan kürt ulusunun en önemli bölümünü oluşturan yoksul köylülük toprak istiyor. Toprağı kimin elinden

alacak? Kürt yoksul köyleri, toprağı kürt ağalarının beylerinin elinden alacak. Kürt yoksul köylüleri kürt ağalarının topraklarına el koyarken karşılarında kimi bulacaklar? Kürt ağalarıyla birlikte Türkiye Cumhuriyeti'nin jandarmasını.

Türk işçileriyle kürt işçileri, türk yoksul köylüleriyle kürt yoksul köylüleri arasında hiçbir önemli çelişki yoktur. Örneğin İngiliz işçi sınıfı ingiliz sömürgelerindeki halkların sömürülmesinden yararlanmıştır. Sömürgelerin yağmalanması sayesinde işçi sınıfının bir kesimi aristokratlaşmıştır. Türkiye'de böyle bir şeyden söz edilemez. Türkiye'deki sömürücü azınlığın kürt ulusu üzerinde uyguladığı ulusal zulümden türk işçi ve köylülerinin en küçük bir çıkarı olmamıştır ve olamaz.

Kürt küçük burjuvaları da türk küçük burjuvalarıyla aynı dertleri paylaşır. Gübre fiyatlarının düşürülmesi için mücadele edeceklerse, Irak'taki kürtlerden önce Türkiye Cumhuriyeti'ndeki türk küçük burjuvalarıyla birlik olmak zorundadırlar. Tütün taban fiyatlarının yükseltilmesini istiyorlarsa, Suriye hükümetiyle değil, Türkiye Cumhuriyeti hükümetiyle karşı karşıyadırlar. O zaman da kürt veya türk demeden tüm tütün üreticilerinin birlikte mücadele etmesi gerekir.

Türk işçi ve köylüleri, kürt ulusu üzerindeki ulusal baskı ve zulme karşı mücadele ederek, kürt emekçilerine destek olmalıdırlar. Böylece kürt yoksul köylülerinin kürt ağalarına ve beylerine karşı yükseltecekleri sınıf mücadelesinin de daha sağlıklı gelişmesini sağlayacaklardır. Eğer türk emekçileri bu görevlerini yerine getirmezse, bundan hem türk, hem kürt emekçileri zarar görecektir. Türk emekçileri, Türkiye sömürücülerine karşı mücadelede önemli bir ortağı yitirmiş olacaktır. İktidar mücadelesi büyük darbe yiyecektir. Kürt emekçileri ise, ulusal zulme karşı türk emekçilerinden bulamadıkları desteği kürt sömürücülerinden arayacak, kürt sömürücülerinin önderliğindeki hareketlerden etkilenebilecektir.

O zaman, kürt burjuvalarının ve ağalarının da içinde yer aldığı iktidardaki sömürücü azınlığa karşı ortak cepheyi oluşturmalıyız. Bunun için, ulusal baskının tamamiyle kaldırılması, kürt emekçilerinin de türk emekçileri gibi tam bir demokrasi altında yaşayabilmesi, kendi yöneticilerini seçebilmesi, kendi dillerini kullanabilmesi için Türkiye'deki tüm emekçiler olarak mücadele etmeliyiz.

Özetle: işsizliği, pahalılığı, yoksulluğu, horlanmayı, güdülmeyi, faşizmi ve ulusal zulmü ortadan kaldırmak için; tam bağımsız ve halk demokrasisinin uygulandığı bir Türkiye yaratabilmek için:

insanların kardeşlik ve dostluk içinde mutlu yaşadıkları bir dünya yaratma mücadelesine katkıda bulunabilmek için; emperyalizme ve iktidardaki yerli sömürücülere karşı tüm emekçilerin iktidar mücadelesini geliştirmemiz gerekiyor. Devrimi bütün bunlar için istiyoruz.

ÇIKAN KİTAPLAR

Araştırma Dizisi : 1

Türkiye'de Sınıf Mücadelesinin Gelişimi - I
(1923 - 1973)

YILDIRIM KOÇ

- Türkiye'de kitlelerin geçmişteki siyasi pasifliğinin nedenleri ve çeşitli gelişmeler.
- Nispi refah, unsurları ve bugünkü durumu.
- Kitleler ne zaman kendiliğinden hareketlenir?
- Türkiye'de hakim sınıflar arasındaki çelişkilerin özgünlüğü.
- Türkiye'de sınıf mücadelesini abartma eğilimlerinin eleştirisi.

Fiyatı : 60 TL.

Eğitim Dizisi 1: **Devrimci Eğitim Nasıl Yapılmalı?**

- Niçin ve nasıl eğitim : Eleştiri ve öneriler.
- Kitle eğitim programı.
- Öncü işçiler için sendikal eğitim programı.
- Sosyalist sempatizanlar için eğitim programı.

Fiyatı : 25 TL.

ÇIKTI

Eğitim Dizisi 3 : **Niçin Yoksuluz?**
Fiyatı : 12,5 TL.

ÇIKIYOR

Eğitim Dizisi 4 : **Pahalılığı Nasıl Sona Erdirebiliriz?**

ÇIKACAK

Araştırma Dizisi :

- Türkiye İşçi Sınıfının Bugünkü Durumu.

Eğitim Dizisi :

- Türkiye Sol Hareketi Kısa Tarihi.
- Ders Kitapları Doğru mu Söylüyor.

Ödemeli gönderilir. Posta Çeki No: 119032, on taneden fazla isteklerde % 25 indirim yapılır.
Birlik Reklam Çeviri Yayıncılık
Şehit Adem Yavuz Sok. No: 4/11
Kızılay - Ankara